

rudar

Časopis Skupine Premogovnik Velenje

izhaja od leta 1953 1 / januar 2010



Leto 2009 je bilo za jamske reševalce uspešno / stran 6

Poraba energije v letu 2009 / stran 8

Sindikát in Svet delavcev imata novega predsednika / stran 20

Priloga Športnega društva



Vsebina

stran 4
Inventura 2009

stran 5
Nov sporazum med
Premogovnikom Velenje in HTZ
Velenje



stran 6
Leto 2009 je bilo za jamske
reševalce uspešno

stran 8
Poraba energije v letu 2009



stran 10
Vabljeni k sodelovanju in
dobremu delu

stran 12
Ogled podjetja za lažjo
poklicno odločitev

stran 14
Slovo od leta 2009

stran 16
Srečanje rudarskih in gorskih
reševalcev



stran 18
Špica sistem

stran 20
Sindikat in Svet delavcev imata
novega predsednika

stran 22
Na obisku: Andreja Štefan
Bukovič



stran 24
Center starejših je mnogim
postal novi dom

stran 26
Jaški velenjskega premogovnika

stran 28
Praznike nosimo v sebi

stran 30
Zdravje: Celiakija

stran 32
Športno društvo

rudar

Časopis Skupine Premogovnik
Velenje

IZDAJATELJ

Premogovnik Velenje
januar 2010, številka 1

UREDNIŠTVO

Glavna in odgovorna urednica:
Diana Janežič
Novinarica in lektorica: Dragica
Marinšek
Naslov: Uredništvo Rudarja,
Partizanska 78, 3320 Velenje,
tel. 03/899-6396, faks 03/5869-
131, el. pošta: diana.janezic@rlv.si

UREDNIŠKI ODBOR

Tadeja Mravljak Jegrišnik,
predsednica, Diana Janežič,
glavna in odgovorna urednica,
Ivo Hans Avberšek, oblikovalec,
Dragica Marinšek, lektorica,
Metka Marič, Pavel Skornšek,
Proizvodnja, Miran Božič, Svet
delavcev, Ferdinand Žerak,
sindikat, Ilinka Filipovič, HTZ
Velenje, Ivan Pečovnik, RGP,
Srečko Gračner, PV Invest,
Suzana Puc, GOST

OBLIKOVANJE

Ivo Hans Avberšek,
StudioHtz, HTZ Velenje,
el. pošta: hans@rlv.si

TRŽENJE OGLASOV

StudioHtz, HTZ Velenje, kontakt:
David Koren, el. pošta:
narocila.studiohtz@rlv.si, tel.
03/5871-774, GSM 051-301-634

TISK

StudioHtz, HTZ Velenje,
I. P., d. o. o., Velenje

NAKLADA

4000 izvodov
Mesečnik Rudar prejema
zaposleni v Skupini Premogovnik
Velenje in člani Kluba
upokojencev Premogovnik
Velenje brezplačno. Davek na
dodano vrednost po stopnji 8,5 %.
Poštnina plačana pri pošti 3320.

NASLOVNICA:

Snežni labod na jezeru
foto Hans

Okrog premoga se vse vrti – že 135 let

»Človeška zgodovina je v bistvu zgodovina idej« in to morda še toliko bolj velja za zgodovino podjetja. Koliko idej, koliko ambicioznih zamisli, novih razvojnih predlogov, inovacij, koliko izboljšav se je zvrstilo na prehojeni poti Premogovnika Velenje v vsem tem obdobju, v katerem je bilo v našem podjetju v vsej zgodovini zaposlenih kar 52.845 ljudi!

11. aprila letos bo minilo 135 let od najdbe glavnega lignitnega sloja v Šaleški dolini – v teh letih je bilo iz premogovne kadunje, ki skriva enega najdebelejših slojev premoga na svetu, odkopanih prek 218 milijonov ton premoga. Za Premogovnikom Velenje so leta »debelih in suhih krav«, prilagajanje potrebam trga, iskanje novih možnosti. Če je naše podjetje želelo ostati konkurenčno, se je moralo spopasti s prestrukturiranjem dejavnosti, pri katerih z novimi programi povečuje obseg dela v povezanih družbah. Veseli smo, da je naše ime vse bolj prepoznavno tudi prek delovanja in dosežkov naših »hčera«, ki si svoje mesto na trgu zagotavljajo vsako leto bolj neodvisno od »matere«.

V Premogovniku smo si skozi vso zgodovino prizadevali slediti najnovejšim tehnološkim dognanjem, danes pa je visoka stopnja tehnološkega razvoja zelo očitna. Pri tem ima izjemen pomen nenehno izobraževanje, ki mu v Premogovniku namenjamo posebno pozornost. Za naše delo pa je zelo pomembno, da se z nenehnim razvojem stalno izboljšuje tudi humanizacija dela ter delovnih procesov. Ob prehojeni poti in vseh pomembnih dosežkih nas razveseljuje, da smo v Premogovniku Velenje dobro pripravljeni tudi na naslednjih 50 let. Optimiziramo in moderniziramo delovne procese, zastavljenih imamo kar nekaj novih razvojnih korakov, pri čemer sodelujejo naši strokovnjaki različnih profilov. Vedno znova dokazujemo, da obvladujemo in znamo dobro rokovati z najsodobnejšo tehnologijo in da smo sposobni še naprej dosegati izjemne proizvodne rezultate. Prav zaradi tega smo sprejeli odločitev, da bomo imeli v proizvodnjo vključena le dva odkopa hkrati. Še naprej bomo skrbeli za vlaganja v modernizacijo proizvodnih procesov. Premogovnik Velenje je moderno podjetje s sodobnim pristopom k delu in tak mora tudi ostati, saj je to nujno, če želimo konkurirati mednarodnemu trgu, na katerem vladajo ostre konkurenčne razmere, ki se jim najbolje prilagodimo tako, da se trudimo delati čim boljše. Za naše poslovanje v naslednjega pol stoletja je izjemnega pomena podpis tripartitne dolgoročne pogodbe o dobavah premoga za obdobje 2015–27, ki je prilagojena tudi novemu bloku 6 TE Šoštanj, saj nam daje osnovo za dolgoročne okvire poslovanja – to pa je za nadaljnje optimiziranje stroškov zelo pomembno.

Že kar nekaj časa je v našem podjetju čutiti nov utrip, saj Premogovnik v lokalni skupnosti ni razpoznaven le po pridobivanju premoga, ampak po vrsti dejavnosti, s



katerimi se ukvarjamo in jih podpiramo, pa naj gre za sodelovanje na področju izobraževanja, sociale, športa, kulture ... Podjetje deluje družbeno zelo široko, saj zajema zelo pester spekter aktivnosti, ki jih spodbujamo v okviru finančnih zmožnosti naše družbe, saj se moramo tudi pri tem obnašati čim bolj racionalno.

Pri vseh aktivnostih in projektih seveda ne bi mogli biti tako uspešni, če za njimi ne bi stali vsi zaposleni v Skupini Premogovnik Velenje – v naše skupne naloge in ambicije mora verjeti kar največ ljudi, saj lahko na ta način precej lažje dosežemo cilje, ki smo si jih zastavili in jih pred nas postavljajo država, podjetje, lokalna skupnost ter nenazadnje seveda vsi naši delavci.

Pridobivalni prostor Premogovnika Velenje je (bil) zaradi rudarjenja podvržen neprestanim spremembam, pa vendar bi tisti, ki Velenja ne poznajo oz. ga prvič obiščejo, le težko rekli, da gre za industrijsko mesto, v katerem letno nakoplje približno 4 milijone ton premoga. Degradirane površine namreč sproti saniramo in namenjamo novim vsebinam. S svojo dejavnostjo smo skozi zgodovino močno posegli v ta prostor, sooblikovali pa ga bomo tudi v bodoče. Ker večina izhaja iz lokalnega okolja, v katerem deluje naš Premogovnik, si seveda še toliko bolj prizadevamo, da bi bilo naše okolje urejeno, čisto in primerno za kakovostno bivanje v njem. Za uspešno obvladovanje tako obsežnega in dinamičnega prostora je treba uporabljati najmodernejšo tehnologijo, ki ima najmanjši vpliv na okolje, daje pa največje možne rezultate. In prav zaradi tega je izgradnja Bloka 6 še toliko pomembnejša.

»V spominu naprej živi pretekli čas,« je nekdo zapisal. Ob 135-letnici pa se ne oziramo le nazaj, ampak že vizionarsko zremo v prihodnost. Pred nami je novih 50 let – pet desetletij novih izzivov, novih projektov, novih dejavnosti, delovnih mest za nove generacije rudarjev, tesno sodelovanje z lokalno skupnostjo, z regijo, pravzaprav s celotno Slovenijo. Pred nami je 50 let naše skupne prihodnosti! SREČNO, Premogovnik Velenje!

Tadeja Mravljak Jegrišnik
vodja Službe za odnose z javnostmi

Inventura 2009

V Premogovniku Velenje od novembra 2009 poteka redni letni popis sredstev in dolgov za leto 2009, bolj poznan pod terminom inventura. Trajala bo do konca januarja 2010, ko bodo zbrani vsi inventurni zapisniki in bodo v poslovne knjige zabeleženi vsi inventurni učinki.



Urejeni skladiščni prostori so pogoj za uspešno izvedbo popisa materiala.

Inventura je v prvi vrsti namenjena uskladitvi stanj v poslovnih knjigah z dejanskim stanjem, ugotovljenim s popisom. Predmet letne inventure so tako: zgradbe, zemljišča, oprema, zaloge, naložbe, terjatve in obveznosti, denarna sredstva, kapitalske postavke ..., torej vse kategorije, ki so evidentirane v poslovnih knjigah podjetja.

Z inventuro ugotavljamo razlike med evidentiranimi in dejanskimi podatki, jih med seboj uskladimo in tako zagotovimo točnost dejanskega stanja. Vodja popisa za leto 2009 in odgovorna za strokovno izvedbo popisa sem **mag. Dragica Kotnik**, vodja Računovodske službe Premogovnika Velenje.

V celotno inventuro je vključenih prek sto sodelavcev, približno tretjina pa jih je vezana na inventuro materiala. Za nami je dokončno izveden večji del inventure, preostali del bo tekel do konca januarja. Glede na dosedanji potek aktivnosti sem zelo zadovoljna in pričakujem, da bodo vse aktivnosti opravljene v okviru rokavnika.

Ob tej priložnosti se kot vodja popisa zahvaljujem vsem sodelavcem pri letošnji inventuri, tako sodelavcem v popisnih komisijah kot tudi strokovnim sodelavcem, ki ponovno dokazujejo svojo odgovornost in pripadnost podjetju. Upam in želim si, da tako ostane tudi v prihodnje.

mag. Dragica Kotnik

Delo popisnih komisij je bilo dosledno

Predsednik centralne popisne komisije je bil **Miroslav Lenart**. »Delo popisnih komisij v glavnem skladišču je potekalo od 3. do 6. decembra. Pri tem je sodelovalo 33 sodelavcev v devetih komisijah. Strokovno pomoč so nudili sodelavci iz Službe informatike in podjetja M2M.

Popis materiala je potekal v skladu s planom. Obiskala nas je revizorka, ki je ocenila, da je zatečeno stanje v skladišču in delo popisnih komisij zelo dobro, na kar smo zelo ponosni. Vzporedno je potekal popis osnovnih sredstev v jami in na površini. Pri tem delu je sodelovalo 17 sodelavcev, ki so svoje delo končali 14. januarja. 6. decembra je bil popisani vozni park na površini in v jami. Pri tem je sodelovalo 11 sodelavcev. Splošna ocena je, da sta stanje osnovnih sredstev in njihova evidenca glede na leto 2008 boljša. K temu je treba dodati, da nas na tem področju čaka še veliko dela, saj ravnanje z osnovnimi sredstvi še ni na takšnem nivoju, kot si želimo.

Ocenjujem, da so sodelavci pri popisu svoje delo opravili dosledno in se jim za njihov trud zahvaljujem.«

Nov sporazum med Premogovnikom Velenje in HTZ Velenje

Decembra 1999 sta tedanja direktorja Premogovnika Velenje in HTZ Velenje dr. Franc Žerdin in Franc Druks podpisala Sporazum o dolgoročnem poslovno-tehničnem sodelovanju med Premogovnikom Velenje in njegovim novim hčerinskim invalidskim podjetjem HTZ, ki je do takrat delovalo kot obrat.

Decembra 2009 je bil podpisan nov sporazum z enakim imenom, kajti prvi sporazum je imel desetletno veljavnost. »In to je bil tudi bolj kot ne glavni razlog, da smo konec leta 2009 podpisali nov sporazum, ki ni bistveno drugačen od prejšnjega,« je najprej dejal glavni tehnični vodja v Premogovniku Velenje **mag. Marjan Kolenc**.

V desetih letih je bilo k osnovnemu sporazumu priloženih veliko aneksov, ki so predvsem sledili številnim dopolnitvam, razširitvam dejavnosti HTZ. »HTZ je do konca leta 1999 deloval kot enota za zaposlovanje invalidov v sklopu Premogovnika Velenje. 1. januarja 2000 pa je postal samostojna pravna enota s statusom invalidskega podjetja. Konec leta 2003 smo od Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve pridobili dovoljenje za razširitev dejavnosti HTZ in takrat se je podjetje po številu zaposlenih skoraj podvojilo. Del dejavnosti, ki je sestavni del procesov pridobivanja premoga, smo prenesli v HTZ. Država je s tem omogočila zaposlovanje invalidov, ki nastajajo pri delu v Premogovniku Velenje, v skladu z Zakonom o usposabljanju in zaposlovanju invalidnih oseb. Od leta 2004 je Premogovnik Velenje postopno v HTZ prenašal še druge sklope dejavnosti,« je pojasnil mag. Kolenc.

Poleg omenjenih aneksov k sporazumu imata podjetji vsako dejavnost, ki jo HTZ Velenje opravlja za Premogovnik Velenje kot storitev, opredeljeno s posebno pogodbo o izvajanju storitev.

V novem sporazumu so opredeljena vsa področja, na katerih teče poslovno-tehnično sodelovanje med podjetjema, in velja le za dejavnosti na teh področjih. **Veljavnost novega sporazuma ni časovno opredeljena**, temveč je vezana na spremembo invalidske zakonodaje. »Pravila igre namreč določa **invalidska zakonodaja** in če bo pri njej prišlo do spremembe, ki bo vplivala na status HTZ kot invalidskega podjetja, bomo morali zaradi varovanja pravic delavcev ustrezno spremeniti tudi sporazum,« pravi mag. Kolenc.

Pomembno določilo sporazuma je, da za vse delavce, zaposlene v HTZ Velenje, velja **Podjetniška kolektivna pogodba Premogovnika Velenje**. To pomeni, da se ob premestitvi delavcev iz Premogovnika Velenje v HTZ Velenje zanje menja le delodajalec, vse druge njihove pravice in obveznosti pa ostajajo enake. Tudi nov sporazum ohranja določilo, da se v primeru prenehanja delovanja

HTZ Velenje delavci brez prekinitve delovnega razmerja zaposlijo v Premogovniku Velenje.

Mag. Kolenc je komentiral še sodelovanje med obema podjetjema: »Od skupaj okoli 980 zaposlenih v HTZ Velenje jih je pri jamskih delih v Premogovniku Velenje zaposlenih okoli 400, okoli 250 pa jih je vezano v programe, ki potekajo izven jame in jih HTZ opravlja za proces pridobivanja premoga.

Sodelovanje med obema podjetjema je organizacijsko zelo prepleteno. Matično podjetje vodi in upravlja tri četrtine HTZ. Podjetji sta torej le formalno ločeni, sicer pa delujejo, tudi v smislu zagotavljanja pravic delavcem, kot eno podjetje. Odnosi med podjetjema so urejeni, sodelovanje je zelo dobro.«

Diana Janežič

Novi direktor HTZ Velenje



Z začetkom letošnjega leta se je dosedanji direktor HTZ Velenje dr. Vladimir Malenković zaposlil v Holdingu Slovenske elektrarne kot svetovalec posloводства. Mesto direktorja HTZ Velenje je s 1. januarjem 2010 prevzel Dejan Radovanović, dosedanji pomočnik direktorja Premogovnika Velenje.

Leto 2009 je bilo za jamske reševalce uspešno

V Premogovniku Velenje je varnost pri delu eden od najpomembnejših strateških ciljev podjetja, v katerem imamo dobro organizirano Reševalno službo, organizacijsko razdeljeno na Jamsko reševalno četo in Jamsko reševalno postajo. Jamska reševalna četa se je na svoji zadnji reševalni vaji zbrala v soboto, 19. decembra 2009.



Na vaji so priznanja za dolgoletno delo v četi med drugim prejeli Marjan Velunšek, Janko Jurko, Hašim Murič, Aleksander Podpečan, Dušan Reberčnik in Milan Plohl (od leve). Za delo sta se jima zahvalila dr. Milan Medved (skrajno levo) in mag. Marjan Kolenc (skrajno desno).

Za vajo je vodstvo reševanja postavilo dve nalogi: prva je izhajala iz povečanih koncentracij plina na odkopu -50 B v jami Pesje in je zahtevala reševanje dveh poškodovanih rudarjev, druga pa iz samodejne ustavitve ventilatorske postaje Šoštanj, kar je povzročilo zaplinitvev dobršnega dela jame.

Umik zaposlenih

Prvi del vaje je vodil **mag. Bogdan Makovšek**, vodja Službe VPD. Kot je povedal, je do prvega dogodka prišlo nekaj pred 5. uro. Najprej je dežurni Premogovnika vodil umik zaposlenih, nato pa je sklical tiste jamske re-

ševalce, ki so bili člani tretje delovne izmene moštvev v jami.

Mag. Makovšek je razložil potek vaje: »Kmalu smo ugotovili, da pogrešamo dva sodelavca. Formirali smo jamski ekipi; eno z reševalci iz južnega krila, drugo pa z reševalci iz jame Pesje. Ob ugotovitvi, da je ogroženo območje veliko in ga omenjeni ekipi ne bosta mogli obvladati, smo ob 5.04 sklicali celotno Jamsko reševalno četo. Oblikovali smo še dve reševalni ekipi, ki sta imeli nalogo pregledati področje in pri tem nista naleteli na posebnosti. Prvi dve ekipi, ki sta iskali ponesrečenca, sta ju tudi našli. Matjaža Podvratnika so našli

v povratni progi odkopa -50 B. Imel je poškodovano hrbtenico, ustrezno so ga oskrbeli in prenesli v reševalno bazo in na površino.

Mateja Pačnika pa so našli na odkopu v bližini pojava povečanih koncentracij. Imel je zaprt zlom stegenice in tudi njega so ustrezno oskrbeli in transportirali na površino. Ta del vaje je bil zaključen ob 7. uri.«

Ustavitev ventilatorja

Drugi del vaje je vodil **Vinko Kotnik**, vodja Proizvodnje. Vajo so zasnovali tako, da so ustavili ventilatorsko postajo Šoštanj, nato pa spremljali koncentracije plinov in smeri zraka.

Osem tričlanskih reševalnih ekip je v jami spremljalo dogajanje, merilo zračilne parametre ter primerjalo podatke iz simulacij takšnega dogodka z dejanskim stanjem.

Vinko Kotnik: »Ob izklopu ventilatorja v Šoštanju je celotno zračenje jame prevzela ventilatorska postaja Pesje. Z zaustavitvijo ventilatorja sta se zaplinila celotno južno krilo in G-področje jame Preloge. Spremenile so se smeri zraka, in sicer dokaj v skladu s tem, kar smo predvideli v simulacijah takšnega dogodka.

To je bila zelo zahtevna situacija, do katere lahko pride kadarkoli in se je tudi že zgodila, zato so podatki, pridobljeni v tokratni vaji, izrednega pomena.«

Vzorniki sodelavcem

V analizi vaje takoj po njej je bilo ocenjeno, da je bila predvsem druga predpostavka vaje zelo dobra, prav tako so kot dobro ocenili ukrepanje vseh reševalnih ekip in oskrbo ponesrečenih rudarjev.

Zbrane reševalce je ob koncu vaje in koncu leta nagovoril direktor **dr. Milan Medved**. Ocenil je leto 2009, predvsem z vidika manjših potreb po premogu, nato pa spregovoril o pomenu Jamske reševalne čete in varstva pri delu.

»Za varno delo lahko največ storimo sami, upoštevamo predpise in norme o varstvu pri delu, delamo previdno in predvidimo možne nevarnosti. Ocenjujemo, da bomo v letu 2009 za beležili manj nezgod kot v letu 2008. V letu 2010 bomo v Jamsko reševalno četo sprejeli nove člane, saj se je z zmanjševanjem števila zaposlenih močno zmanjšalo tudi število reševalcev.

Želim, da lik jamskega reševalca v Premogovniku Velenje še naprej ostane vzor drugim zaposlenim v jami,« je med drugim dejal dr. Medved in se prisotnim zahvalil za trud, ki so ga vložili v delo v Jamski reševalni četi, in v svoje vsakdanje delo ter njim in podjetju zaželel čim manj nezgodnih dogodkov v letu 2010.

Zbrane je nagovoril tudi glavni tehnični vodja proizvodnje in vodja Jamske reševalne čete **mag. Marjan Kolenc**. Povzel je podatke o odkopu premoga, izdelanih jamskih progah in prostorih ter drugih glavnih delih v jami v letu 2009, nato pa spregovo-



Oto Gradišnik (tretji z leve) znova med člani Rudarskega okteta; med pevce je stopil tudi predsednik Rudarskega okteta mag. Marjan Kolenc.

ril o izrednih dogodkih.

»V tem pogledu je bilo leto ugodno. Kljub temu da ni potencialne nevarnosti, s katero se v letu 2009 v jami nismo srečali, nobena od njih ni pustila večjih posledic.

Jamska reševalna četa šteje 102 člane, od tega je 74 aktivnih reševalcev, kar je na spodnji meji zadovoljivega števila. Zato bomo v letu 2010 izvedli tečaj za nove reševalce in jih nato postopno vključevali v četo.

JRČ so v letu 2009 zaznamovali trije pomembni dogodki. Prešli smo na drugačno organizacijo reševalnih vaj – odslej so ob sredah in krajši čas kot prejšnje sobotne vaje.

Zelo uspešno smo v oktobru izvedli skupno reševalno vajo reševalcev slovenskih premogovnikov in rudnikov ter vanjo vključili tudi gasilske enote. V reševalni postaji se je zamenjala delovna ekipa – odšli so starejši, izkušeni sodelavci, naloge pa so prevzeli mlajši, za katere sem prepričan, da bodo prav tako dobro skrbeli za takšno stanje v postaji, da bodo reševalci kot doslej lahko vsak trenutek vzeli v roke reševalni aparat z zaupanjem v njegovo delovanje.«

30 let Rudarskega okteta

Zaključna reševalna vaja 19. decembra 2009 se je sklenila podobno, kot se je zaključna reševalna vaja 27. decembra 1979. Takrat, pred tridesetimi leti, je zbranim reševalcem zapelo osem sodelavcev, ki so si

kasneje nadeli ime Rudarski oktet.

To so bili Franc Bahčič, Jože Ovnik, Oto Gradišnik, Ferdo Chromy, Franc Martinšek, Jože Oberč, Tone Šporin, Tone Gorogranc ter pevovodja Ludvik Glavnik.

V spomin na ta dogodek so bili sedanji pevci Rudarskega okteta povabljeni tudi na reševalno vajo v letu 2009. Pridružil se jim je ustanovitelj Rudarskega okteta Oto Gradišnik. Dr. Milan Medved se mu je v imenu Premogovnika Velenje zahvalil za dolgoletno organizacijsko vodenje okteta, prepevanje v njem in mu ob 30-letnici okteta izročil spominsko darilo.

Oto Gradišnik, ki je že 20 let upokojen, je ob zahvali za pozornost in darilo obudil spomine na svoje 28-letno prepevanje v oktetu in 20-letno članstvo v reševalni četi.

Svoje delovanje v četi pa je ob lanski vaji sklenilo tudi 11 njenih članov. 20 let je bil član Milan Plohl, 19 let Dušan Reberčnik, 17 let Hašim Murić, po 16 let Bogdan Železnik, Marjan Velunšek, Bogdan Pešak, Bernard Rogelšek in Janko Jurko, 14 let Aleksander Podpečan, 12 let Srečko Pritržnik in 10 let Edvard Mežnar.

Diana Janežič

Poraba energije v letu 2009

V Skupini Premogovnik Velenje spremljamo učinkovitost rabe energije s kazalniki energetske intenzivnosti, ki so izračunani kot razmerje med porabljenima količinama posameznega energenta v dveh primerjalnih obdobjih. Zato smo v analizo rabe energije v letu 2009 vključili porabljenno energijo v letih 2008 in 2007. Poraba energije se hkrati nanaša na podjetja v Skupini PV, za katera nastajajo neposredni stroški energije in so naslovljeni na sedež podjetja Premogovnik Velenje.

V strukturi končne porabe energije zavzema največji delež električna energija (67 odstotkov), sledijo pa toplota (20 odstotkov), voda (6 odstotkov), komprimirani zrak (4 odstotke) in naftni derivati (3 odstotke).

Električna energija

V letu 2009 smo porabili 55.282 MWh **električne energije**, kar predstavlja zmanjšanje za 5,4 odstotka glede na leto 2008 oziroma za 11,1 odstotka glede na leto 2007. Pri tem je bilo 91 odstotkov električne energije porabljene v proizvodnem procesu v jami, preostalih 9 odstotkov pa zunaj.

V primerjavi z letom 2008 je bila v jami poraba manjša za 4 odstotke, zunaj pa za 19 odstotkov. Ti rezultati so posledica spremenjenih delovnih urnikov, izvedenih ukrepov na področju razsvetljave v objektih, vzpostavljanja in kontroliranja urnikov delovanja hladilnih naprav in vedenja zaposlenih.

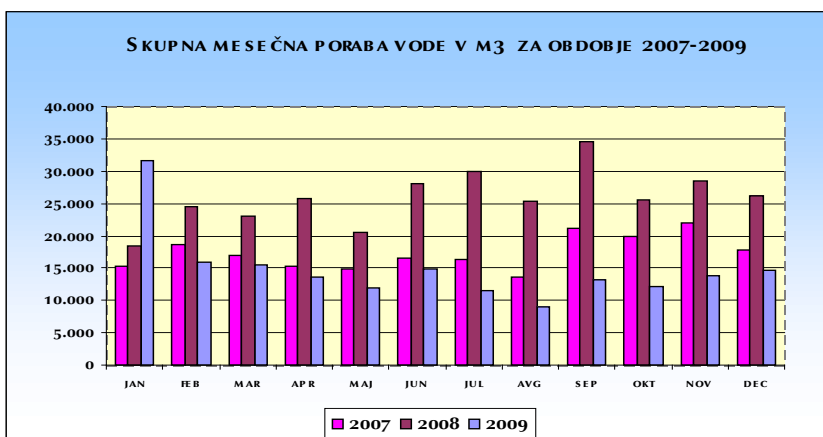
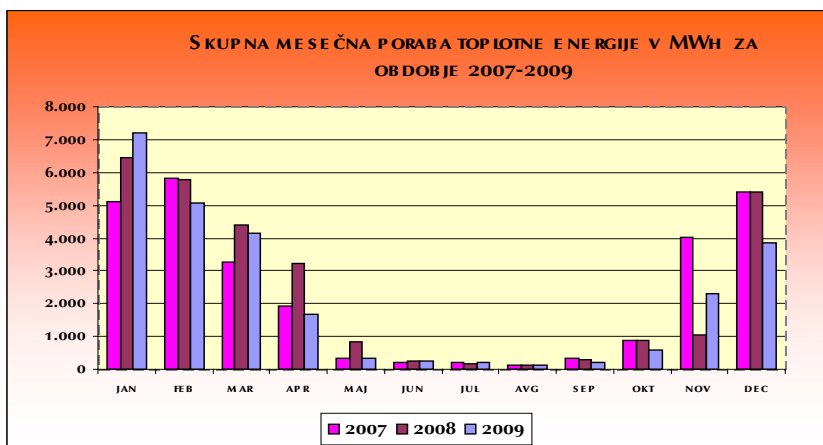
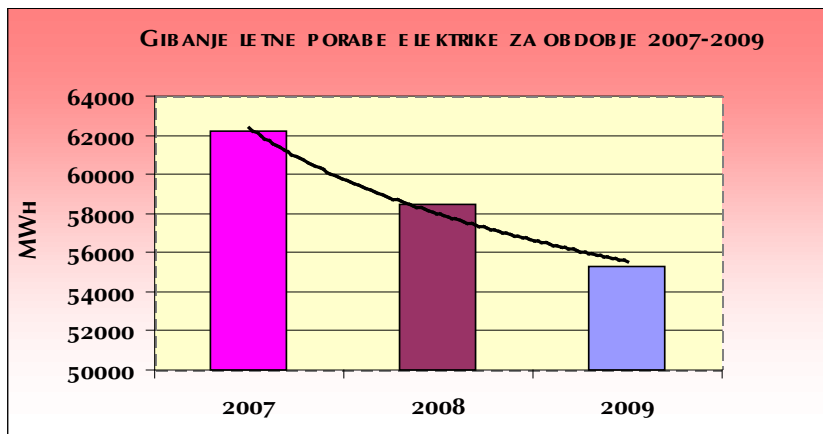
Toplotna energija

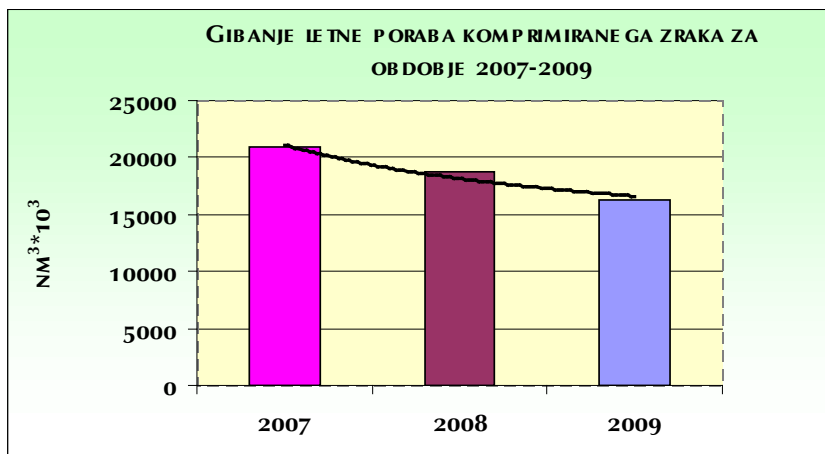
Iz grafične ponazoritve je razvidna dinamika porabe **toplote** po mesecih. Na porabo vplivajo povprečne mesečne temperature v okolju. Tako smo imeli povečano porabo toplote v začetku leta, manjšo pa v pomladanskih mesecih. V septembru smo s Komunalnim podjetjem Velenje uskladili zmanjšanje priključne moči za 1,8 MW. Prav tako beležimo nižje temperature v prvem tednu novembra, decembra pa smo objekte v prostih dneh ogrevali z zmanjšano temperaturo.

Rezultat izvajanja VRE za toploto izkazuje zmanjšano porabo v 2009 za 10 odstotkov v primerjavi z letom 2008 in za 6 odstotkov glede na leto 2007.

Komunalna voda

Zaradi redne povečane porabe **komunalne vode**, zlasti v drugi polovici





memb porabljene energije pa izkaže vsota produktov razlike porabe posameznega energenta in njihovih uteži iz strukture porabe. Ta izračun pokaže, da so se stroški vseh energentov realno zmanjšali za 7,07 odstotka. Ker je eden od načrtovanih ciljev Energetske službe s Strateške konference Skupine PV zmanjšanje porabe energije za 10 odstotkov do leta 2012 v primerjavi z letom 2008, ugotavljamo, da smo s sistemskimi pristopi dosegli 70 odstotkov načrtovanega cilja že v prvem letu.

Stane Blagotinšek

leta 2008, in stalnih okvar vodovodnega omrežja smo intenzivneje pričeli pripravljati projektno dokumentacijo za obnovo vodovodnega omrežja na območju Premogovnika Velenje. V začetku februarja 2009 smo odkrili večje puščanje vodovodnega omrežja, ki je v neposredni bližini reke Pake, v katero je tudi odtekala voda iz okvarjenega mesta. Po sanaciji okvare smo obnovili vodovodno omrežje. Investicijska vrednost obnove je bila 310.718 EUR. Poraba vode pa se je v letu 2009 zmanjšala za 42 odstotkov oziroma za 14 odstotkov glede na 2007. Glede na razliko stroškov med letoma 2009 in 2008, ki znaša 205.345 EUR, bo investicija povrnjena v prvi polovici leta 2010.

Komprimirani zrak

Poraba **komprimiranega zraka** je v letu 2009 za 13 odstotkov manjša kot leta 2008 in za 22 odstotkov manjša glede na leto 2007. Negativen trend

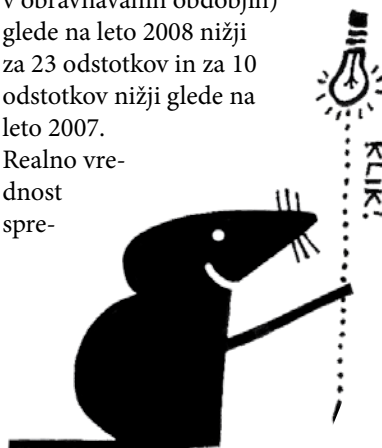
porabe komprimiranega zraka je posledica izvajanja rednih vzdrževalnih del na komprovodih in s tem zmanjšanja izgub.

Naftni derivati

Porabili smo 168.661 litrov **dizelskega goriva**, kar je 7 odstotkov manj kot v letu 2008 in 14 odstotkov manj kot v letu 2007.

Skupni stroški porabljene energije so v letu 2009 znašali 5.219.139 EUR in so bili nominalno (zaradi vpliva cen v obravnavanih obdobjih) glede na leto 2008 nižji za 23 odstotkov in za 10 odstotkov nižji glede na leto 2007.

Realno vrednost spre-



Milan Medved predsednik NS Darsa

Vlada RS je 7. januarja na predlog Ministrstva za finance v Nadzorni svet Družbe za avtoceste v RS (Dars) imenovala dr. Milana Medveda in s tem zapolnila mesto v NS, ki se je spraznilo po imenovanju Mateje Duhovnik za predsednico uprave Darsa. Medved je štiriletni mandat nastopil na dan imenovanja.

Na prvi seji novega NS 20. januarja pa je bil dr. Milan Medved imenovan za predsednika Nadzornega sveta Darsa. Nadzorni svet Darsa ima sicer šest članov, od katerih po dva predlagata ministrstvi za promet ter za finance, preostala dva pa sta predstavnika delavcev.

Proizvodnja december 2009

odkop	načrtovano	doseženo	+/-	%	ton na dan
-120/B	136.000	134.130	-1.870	98,63	7.890
-50/B	153.000	152.703	-297	99,81	8.983
Proizvodnja	289.000	286.833	-2.167	99,25	16.873
Priprave	6.800	8.857	2.057	130,25	521
Skupaj PV	295.800	295.690	-110	99,96	17.394

Proizvodnja januar - december 2009

odkop	načrtovano	doseženo	+/-	%	ton na dan
Proizvodnja	3.739.452	3.800.414	60.962	101,63	16.381
Priprave	115.221	121.332	6.111	105,30	523
Skupaj PV	3.854.673	3.921.746	67.073	101,74	16.904

Vabljeni k sodelovanju in dobremu delu

Tik pred koncem delovnega leta, 18. decembra, je direktor dr. Milan Medved podelil potrdila sodelavcem v Skupini Premogovnik Velenje, ki so opravili nadzorniški ali republiški strokovni izpit ter pripravniški izpit. Pripravniške izpite jih je opravilo kar 57, nadzorniški strokovni izpit 14, republiški strokovni izpit 1 in strokovni izpit iz varnosti in zdravja pri delu 3 sodelavci.



V letu 2009 smo zaposlili 57 pripravnikov.

Dr. Milan Medved je udeležencem srečanja najprej povedal, da je pred Premogovnikom Velenje še vsaj petdeset let delovanja, zato bodo lahko vsi celotno delovno dobo opravili v tem podjetju, ki spada med najsodobnejše premogovnike s podzemnim pridobivanjem premoga na svetu. »Da smo sodobno in uspešno podjetje, gre zahvala zaposlenim v njem. Ni uspešnega podjetja brez zaposlenih, ki so pripravljeni delati in so strokovno usposobljeni za delo s sodobno opremo. Zato vse pripravnike in vse sodelavce, ki ste opravili strokovne in druge izpite, vabim k sodelovanju in od vas pričakujem, da vložite v delo vse svoje znanje in zmogljivosti, da bo Premogovnik Velenje lahko uspešen tudi v prihodnjih letih.

V Premogovniku Velenje se zavedamo, da so kadri najpomembnejši kapital podjetja, zato veliko vlagamo v izobraževanje. Izobraževalni center deluje z namenom uspešnega, sistematičnega in organiziranega dela, kar pripomore tudi k večji varnosti pri delu. Da je izobraževanje pomemben segment delovanja, se odraža z več kot 45 urami povprečnega izobraževanja na zaposlenega na letni ravni,« je dejal dr. Medved.

Z uspešno opravljenimi pripravniškimi in nadzorniškimi

izpiti so zaposleni dokazali, da so za svoje delo strokovno usposobljeni. Za doseženi uspeh jim je vodstvo podjetja podelilo posebna priznanja, priznanja za opravljene strokovne izpite na republiški ravni pa so štirje sodelavci prejeli tudi od pristojnih zunanjih institucij.

Diana Janežič



Prejemniki priznanj za opravljene strokovne izpite

Pripravniške izpite so opravili

- za **rudarja** Martin Steiner, Nino Lampret, Danijel Borić, Rok Leskošek, Rok Jeseničnik, Peter Mežnarc, Avdija Gzim, Saudin Kadrić, Niko Kotonik, Milan Tanasić, Marko Višić, Dejan Šegula, Peter Balant, Lovro Fekonja, Jan Božič, Martin Mandelc in Albin Omerović,
- za **rudarskega tehnika** Gregor Rožanc, Tomaž Rošar, Aleš Černjavič, Rok Žibret, Ahmet Korajac, Dejan Pirnat, Uroš Rošar, Goran Vadjla Kamenjašević, Jure Sajnker, Boris Tamše, Gorazd Kovše, Boštjan Rožanc, Uroš Iršič in Miha Britovšek,
- za **strojnega mehanika** Matic Brezovnik, Ervin Hriberšek, Danijel Nuždić, Janez Vrabec, Darko Vasić, Boštjan Gunzek, Saša Jovanovič in Jasmin Pezić,
- za **strojnega tehnika** Dejan Pogorelc, Matej Voh, Boris Kuzman, Dalibor Đuričić, Dejan Tovrljan in Bojan Stojnić,
- za **elektrikarja** David Banovšek, Robert Matić in Emil Lukavačkić,
- za **elektrikarja-elektronika** Matej Kolenc,
- za **elektrotehnika** Mario Lamešič, Simon Rihtar in Tomaž Šumah,
- za **inženirko rudarstva in geotehnologije** Irena Glušič,
- za **univ. dipl. inž. strojništva** Rok Apat,
- za **dipl. ekonomistko** Neli Zver,
- za **univ. dipl. inž. elektrotehnike** Gregor Videmšek,
- za **poslovno sekretarko** Petra Praunseis.

Strokovne izpite so opravili

- za **nadzornika elektrodel v metanski jami** Branko Ramšak, Simon Križovnik, Ednan Softić, Matej Slakan, Dejan Obšteter in Marko Čas,
- za **nadzornika rudarskih del v metanski jami** Boris Sotler, Mitja Kamenik, Gregor Uranjek, Dejan Verbič in Kristjan Cvetković,
- za **nadzornika zunanjih rudarskih del** Matej Bračič in Mitja Vrabič,
- za **nadzornika strojnih del v metanski jami** Mirko Oček.

Strokovne izpite **na republiški ravni** pri pristojnih zunanjih institucijah so opravili:

- Primož Vedenik izpit za tehničnega vodjo rudarskih del v jamah, ogroženih z metanom, in samostojnega projektanta rudarskih projektov – rudarski del,
- mag. Zmagoslav Žibert, Miran Selan in mag. Bogdan Makovšek strokovni izpit iz varnosti in zdravja pri delu.



Miran Selan, mag. Zmagoslav Žibert in Primož Vedenik (od leve) so opravili strokovne izpite na republiški ravni.

Inovatorji prijavite se!

Gospodarska zbornica Slovenije in Savinjsko-šaleška gospodarska zbornica sta razpisali zbiranje prijav za podelitev priznanj in diplom inovacijam v SAŠA regiji za leto 2009.

Cilj projekta izbire in nagrajevanja inovatorjev in inovacij je uveljavljanje inovacijske dejavnosti kot gibal trajnostnega razvoja gospodarstva in pospeševanja podjetništva.

Pravico do prijave na razpis imajo gospodarske družbe, podjetja, samostojni podjetniki posamezniki, samostojni inovatorji ali druge organizacijske oblike s sedežem na območju občin Gornji Grad, Ljubno, Luče, Mozirje, Nazarje, Rečica ob Savinji, Solčava, Šmartno ob Paki in Šoštanj ter MO Velenje.

Razpis bo zaključen 9. aprila 2010. Celoten razpis in razpisna dokumentacija sta objavljena na spletni strani SŠGZ: www.ssgz.si

Sodelavci, sodelavke in delovne skupine v Skupini PV, ki imate ustrezne inovacijske predloge, jih lahko oddate Bojanu Stropniku, vodji inovacijske dejavnosti, osebno ali po elektronski pošti bojan.stropnik@rlv.si.

MISEL MESECA

Pravo odkritje ni odkrivanje novih dežel, temveč drugačen pogled na stvari. (Marcel Proust)

Ogled podjetja za lažjo poklicno odločitev

Tradicionalnega obiska učencev devetih razredov osnovnih šol Velenja, Šoštanja in Šmartnega ob Paki v Premogovniku Velenje, ki naj bi jim pomagal k lažji odločitvi za poklic, se je letos udeležilo 41 učencev. Spremljali so jih svetovalni delavci in nekaj staršev.



Obisk v Premogovniku Velenje je dobrodošel za pravi stik s podjetjem.

V Zeleni dvorani so jih 18. decembra sprejeli vodja Izobraževalnega centra Skupine PV Boris Potrč in njegovi sodelavci, ki so učencem v nadaljevanju obiska postregli s številnimi podatki o štipendiranju, praktičnem usposabljanju in zaposlovanju ter jih popeljali na ogled podjetja. Dobrodošlico jim je zaželel **Boris Potrč** in med drugim dejal: »V vseh 134 letih delovanja velenjskega premogovnika se je odkopna in druga oprema razvijala in danes je to eden od najsodobnejših premogovnikov s podzemnim pridobivanjem premoga na svetu.

Pri tem intenzivnem razvoju ne gre le za opremo, temveč tudi za vse druge sisteme, predvsem tiste, s katerimi skrbimo za varno delo. Zato imamo v podjetju sodoben Varnostno-tehnološki informacijski sistem, ob tem pa je zelo pomembno tudi, da smo zaposleni usposobljeni za uporabo sodobne opreme ter vodenje in upravljanje zahtevnih delovnih procesov.«

Boris Potrč je poudaril tudi pomen gradnje bloka 6 v TEŠ,

ki zagotavlja delovanje Premogovnika Velenje še vsaj do leta 2054 in s tem tudi delo za naslednje generacije.

Učenci so nato izvedeli, kateri so poklici v rudarstvu, kako poteka izobraževanje zanje ter kakšni sta kadrovska in štipendijska politika podjetja. V sklopu slednje poleg štipendije dijakom, ki se izobražujejo v ŠCV za poklice v rudarstvu, podjetje ponuja tudi druge ugodnosti ter jim omogoča praktični pouk na učnih deloviščih v jami in v delavnicah.

Ker so bili obiskovalci mlajši od 16 let, si med tokratnim obiskom niso mogli ogledati jamskih delovišč, ogledali pa so si Varnostno-tehnološki informacijski sistem, jašek NOP, elektro in strojno delavnico, šolsko garderobo in svetilkarno.

Ob pogostitvi z rudarsko malico so povedali, da so z videnim in slišanim zadovoljni. Najbolj so jih zanimali »pravi« rudarski poklici, nekoliko manj pa poklici v elektrostroki in strojništvu.

Diana Janežič



Učenci med ogledom elektrodelavnice v ESTO ...



... Varnostno-tehnološkega informacijskega sistema ...



in Strojnega remonta v HTZ Velenje

Napovednik izobraževanj za februar 2010

Izobraževalna oblika	Ciljna skupina	Število ur	Število udel.
javno nastopanje	vodstvo PV in povezanih družb	8	11
učinkovite notranje presoje	2. skupina notranjih presojevalcev	4	20
osnovni tečaj varjenja	varilci	40	11
tečaj za voznika viličarja	viličaristi		8
izobraževanje za nove strelce	novi strelci	16	25
preverjanje znanja strelcev	strelci	8	36
nadaljevanje tečajev tujih jezikov	sodelavci SPV	30 za vsako skupino	29
osnovni tečaj pnevmatike	sodelavci iz RGP	16	13

Premogovnik Velenje je 22. decembra ob novem letu obdaril varovance Varstveno-delovnega centra SAŠA, enote Ježek v Velenju. V imenu podjetja je varovancem in zaposlenim zaželela zdravo in uspešno leto 2010 Zdenka Berlot, vodja Notranje revizije, darila pa jim je izročil Ligi, maskota Premogovnika Velenje. Varovanci so pripravili krajši glasbeni program in se z njim zahvalili za prijazno pozornost.



Slovo od leta 2009

Zadnji delovni dan v letu 2009, v sredo, 23. decembra, smo se zbrali v prezivnici. Rudarje so ob prihodu z delovišč pričakali vedri zvoki Harmonikarskega orkestra Barbara in Pihalnega orkestra Premogovnika Velenje ter čestitke vodstev podjetij v Skupini Premogovnik Velenje.

Sodelavke in sodelavce je nagovoril direktor Premogovnika Velenje **dr. Milan Medved**. Povzel je najpomembnejše dogodke leta 2009, nato pa se vsem zahvalil za trud, ki so ga v letu 2009 vlagali v delo, in se priporočil za polno angažiranost v letu 2010. »Za vse nas si v letu 2010 želim predvsem varno delo. Rudarska dejavnost se odvija v posebnih delovnih razmerah in na varstvo pri delu moramo biti posebej pozorni. Z vidika uprave bomo še vedno skrbeli za vlaganja v modernizacijo proizvodnih procesov. Premogovnik Velenje je

moderno podjetje s sodobnim pristopom k delu in tak mora ostati. Vsem v Skupini PV želim tudi dobro, umno gospodarjenje s sredstvi, ki jih imamo na razpolago. V največji možni meri moramo vedno misliti na to, kaj lahko vsak posameznik v Skupini PV naredi za naše skupno dobro. Vesel sem idej v hčerinskih podjetjih o novih projektih, ki prinašajo nova delovna mesta. To je garancija, da bodo tudi naši otroci in vnuki imeli delo in se bodo po študiju lahko vračali v Šaleško dolino,« je med drugim dejal dr. Medved.





Določene so davčne olajšave za leto 2010

Z vključitvijo zaposlenih v sklad dodatnega pokojninskega zavarovanja je vaš delodajalec že naredil prvi korak k vaši finančno varni starosti. Nekateri izmed vas si premije vplačujete tudi sami iz svoje neto plače, za kar se vam prizna tudi davčna olajšava, ki neposredno znižuje vašo dohodninsko osnovo.

Prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje poleg varne prihodnosti torej prinaša tudi davčne olajšave, ki so jih člani deležni za premije, ki so jih vplačali sami. Zakonsko določena vsota premij, ki je še predmet davčnih olajšav, je 24 odstotkov obveznih prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje zavarovanca (oziroma 5,844 odstotka bruto plače posameznika).

Višina vplačane premije v sklad dodatnega pokojninskega zavarovanja je zakonsko omejena tudi na letni ravni in se, skladno s 118. členom Zakona o dohodnini, enkrat letno usklajuje s koeficientom rasti cen življenjskih potrebščin v Sloveniji.

Znesek davčne olajšave pa je na letni ravni omejen tudi navzgor in je za leto 2009 bil 2.604,54 evra. V Uradnem listu št. 104/2009 je bila objavljena nova višina najvišje možne letne premije dodatnega pokojninskega zavarovanja. Ta za leto 2010 znaša 2.646,21 evra.

Če premijo vplačujeta delodajalec in delojemalec ter skupni znesek presega omenjeni maksimalni znesek, ima pri uveljavljanju olajšave prednost delodajalec, delojemalec

oziroma davčni zavezanec pa lahko uveljavlja razliko med zneskoma.

Informativno si lahko višino svoje maksimalne davčne olajšave izračunate tudi sami.

Mojca Trkman, samostojna svetovalka
Kapitalska družba pokojninskega in
invalidskega zavarovanja, d. d.

Ali o dodatnem pokojninskem zavarovanju veste dovolj?

Vabljeni na spletno stran Kapitalske družbe www.kapitalska-druzba.si, kjer se lahko naročite tudi na brezplačno informativno elektronsko glasilo e-Modro jabolko.

Vaših vprašanj, informacij in mnenj o zadovoljstvu s Kapitalsko družbo kot upravljavcem Kapitalskega vzajemnega pokojninskega sklada bomo veseli tudi na:

- brezplačni telefonski številki 080 23 45,
- elektronskem naslovu inf.kvps@kapitalska-druzba.si,
- v poslovalnici na Dunajski cesti 119 v Ljubljani.

Srečanje rudarskih in gorskih reševalcev

V soboto, 16. januarja, je bilo na Golteh športno srečanje rudarskih in gorskih reševalcev, članov Jamske reševalne čete Premogovnika Velenje in Gorske reševalne zveze Slovenije, postaja Celje. 60 reševalcev se je pomerilo v veleslalomu, prvi pomoči, vlečenju vrvi in vožnji s pležuhi. Namen srečanja pa je bil več kot tekmovalni – spoznavanje članov obeh reševalnih služb in možnost za skupno sodelovanje v nekaterih reševalnih akcijah.



Rudarski in gorski reševalci so na Golteh med športnim srečanjem utrdili vezi.

Rudarski in gorski reševalci opravljajo enako dejavnost, vendar do sedaj niso velikokrat sodelovali v akcijah. Zadnji primer je iz leta 2008 na Hidroelektrarni Avče, ko je prišlo do nesreče pri gradnji jaška, v kateri sta umrla dva delavca, dva pa sta bila hudo poškodovana.

V Premogovniku Velenje deluje številčna in izredno dobro usposobljena rudarska reševalna četa, med zaposlenimi v podjetju pa je tudi veliko gorskih reševalcev. Golte so za srečanje izbrali zato, ker planino gorski reševalci dobro poznajo zaradi usposabljanj, reševalnih akcij in sodelovanja pri montažah smučarskih naprav, Premogovnik Velenje pa aktivno sodeluje pri revitalizaciji centra Golte. Pobudo za srečanje je dal direktor Premogovnika Velenje dr. Milan Medved ob ogledu ene od vaj gorskih reševalcev na Golteh. Po srečanju je bil vesel, da je dobro uspelo. »Vidim kar nekaj možnosti pa tudi potrebo po nadaljnjem sodelovanju, po izmenjavi izkušenj in tudi morebitnem skupnem posredovanju članov obeh reševalnih služb,« je dejal dr. Medved.

Kot je povedal vodja Jamske reševalne čete v Premogov-

niku Velenje mag. Marjan Kolenc, je pomoč ljudem v izrednih razmerah tista stična točka, ki povezuje obe reševalni službi. »Naša Jamska reševalna četa je najštevilčnejša



Matej Zaluberšek, desno, je v zahvalo za idejo za srečanje v imenu gorskih reševalcev podaril mag. Marjanu Kolencu knjigo Everest Vikija Grošlja.

reševalna enota v Sloveniji, ki jo je mogoče hitro zbrati, zato je lahko dobrodošla v večjih nesrečah.« Srečanje je za navezovanje tesnejših stikov med obema reševalnima službama pozdravil tudi načelnik GRZS, postaja Celje, **Matej Zaluberšek**: »V naši postaji je okoli 30 aktivnih gorskih reševalcev. Pokrivamo izredno obsežno območje reševanja na celotnem porečju reke Savinje, torej celotno hribovje nad Logarsko dolino, na območju Savinjske doline in Posavsko hribovje do hrvaške meje. Lani je bilo na tem območju 18 nesreč v gorah, v katerih je umrlo pet planincev. Usposabljam se na individualnih in skupinskih pripravah. Vsak gorski reševalec mora tudi sam skrbeti za svojo fizično in psihično kondicijo, imamo pa skupne vaje, na katerih v različnih okoljih preizkušamo različne reševalne tehnike.«

Povezuje jih požrtvovalnost

Rudarski in gorski reševalci so usposobljeni za pomoč ljudem v izrednih razmerah; prvi predvsem pri nesrečah v premogovnikih in rudnikih, drugi v gorah, oboji pa tudi za reševanje ljudi in imetja v naravnih in drugih večjih nesrečah. Njihova znanje in usposobljenost sta neprecenljiva, posebej ker morajo v reševalnih akcijah velikokrat izpostavljati svoje zdravje in življenje.

Vsega tega se reševalci dobro zavedajo, zato o tem na srečanju na Golteh ni bilo govora. Saj je v prvi vrsti šlo za druženje in športno srečanje. Ker so v dobri fizični kondiciji in so praktično vsi tudi športniki, jim pripravljene športne terene niso predstavljali nikakršne ovire. Z veleslalomsko progo Lahovnica so opravili kot za malico, vožnja s pležuhi je bila čisto zadovoljstvo in užitek.

Nekaj razlik med enimi in drugimi se je pokazalo le pri vlečenju vrvi in prikazu nudenja prve pomoči. Gorski reševalci so lahki fantje, ki vlečejo vrvi v vajah in akcijah s povsem drugačnim namenom, zato so jih krepki rudarski reševalci, ki imajo izkušnje tudi iz tekmovalnega vlečenja vrvi, hitro potegnili na svojo stran.

Oboji reševalci so pri nujenju prve pomoči imeli pred seboj poškodovanega v nezvesti in z zlomljeno stegenico. Oskrbljena sta bila dobro, je ocenil član GRZS zdravnik Sandi Poteko, a različno. Gorski reševalci namreč uporabljajo drugačno reševalno opremo, poleg tega morajo ponesrečenega vedno transportirati iz težavnih razmer na daljši razdalji, tudi s helikopterjem, na smučeh in podobno. Jamski reševalci so pri oskrbi ponesrečenega uporabili tudi improvizirano opremo, takšno kot jo lahko najdejo na delovišču pri nezgodi v jami. Pomembno je, da so oboji znali pomagati, a tudi to, da so dali pobudo, da pripravijo skupno usposabljanje iz prve pomoči.

Srečanje je bilo prvo in po razdelitvi pokalov in priznanj so bili vsi enotnega mnenja, da bi se bilo lepo ob letu znova srečati.

Diana Janežič

Rezultati veleslaloma rudarskih reševalcev

kategorija do 40 let	kategorija nad 40 let
1. Jože Virbnik (32,59)	1. Jože Jelen (36,02)
2. Peter Robida (33,65)	2. Miran Dobravc (38,53)
3. Danilo Rednak (33,82)	3. Miran Božič (40,41)



Špica sistem

Človek najslabše naredi, če ne naredi ničesar. Vse spremembe, ki so se v minulih devetih letih dogajale na področju registracije pristopa v območje Premogovnika Velenje in registracije delovnega časa, so bile vezane na eno prvotnih delovnih verzij programa. Podatki so se kopičili, veliko je bilo balastnih, povezave med njimi so bile zelo toge ... Vse to je klicalo spremembe.

Programska oprema

V letu 2009 smo zato v Službi informatike sklenili narediti koreniti preskok delujoče verzije programa. Skupaj z zunanjim izvajalcem, podjetjem Špica International, d. o. o., smo pripravljali osnovne zahteve za izboljšanje funkcionalnosti sistema. Ena izmed zahtev je bila tudi navezava podatkov za avtomatski prenos v sistem obračuna plač. Po nekajmesečnih pripravah smo v decembru 2009 nadgradili programsko opremo Špica. Sedaj uporabljamo verzijo 7.40, ki omogoča precej novih funkcionalnosti. Zaradi prej uporabljane zelo stare verzije je bilo treba narediti kar nekaj popravkov in pripraviti podatke, da smo nadgradnjo uresničili v rekordno kratkem času. Večina uporabnikov spremembe niti ni opazila, posamezniki pa ste imeli zaradi prehoda celo nekaj težav. S hitrim odzivom sodelujočih služb in posameznikov smo tudi te neprijetnosti uspešno odpravili, se pa vsem uporabnikom, ki ste imeli težave, zanje opravičujemo.

Registratorji

Poleg nadgradnje programske opreme smo na prehodu leta prestavili registratorje delovnega časa za jamo iz hodnika proti uvozno-izvoznemu stroju v jamski prostor, pod »šalo«. Delo je bilo fazno, saj je bilo treba odmontirati registratorje na površini in jih prenesti v jamo ter jih zmontirati na za to pripravljena mesta. Izvedba je zahtevala precej priprav in sodelovanja Elektroprojekcije, Elektroprilave dela, Elektroslužbe – jama, Službe informatike in zunanjih izvajalcev. Vsi so delo hitro in uspešno opravili, za kar jih je treba pohvaliti.

Prestavitev registratorjev na delo rudarjev ne vpliva. Spremenil pa se bo sistem registracije za vse delavce podpornih služb, ki so sedaj uporabljali ta registracijska mesta za svoje potrebe. Zunanji registratorji bodo izklopljeni. Vključeni bodo samo v primeru okvare jamskega dela registratorjev, pa še to na zahtevo Dežurnega premogovnika. V obvestilu, ki je že bilo posredovano vodjem, je zapisano, da morajo pripraviti sezname podpornih služb, saj bomo za njihove delavce določili poseben gumb na registratorjih. Tako se funkcionalnost registracije delovnega časa tudi zanje ne bo spremenila, spremenjena bo samo lokacija registracije.

Vse spremembe so narejene zgolj zaradi enostavnejše uporabe in preglednosti dogodkov, saj smo čedalje bližje tudi realizaciji uporabe podatkov o registracijah za obračun plače. V ta namen je bila sestavljena delovna skupina. V začetnem obdobju se člani sestajajo dnevno in preverjajo napredek dela na tem področju. Glavnina dela je usmerjena v izdelavo podpornih programov za pravilno uporabo podatkov iz razporeda del in Špice.



Registracijsko mesto v jami

Testno delovanje poteka najprej v Strokovnih službah. Sčasoma bomo razširili krog vključenih obratov in služb, kjer predvidevamo tudi že vključevanje prvih jamskih skupin delavcev. V testnem obdobju dela je zato vsaka povratna informacija zelo dobrodošla, saj je naš cilj lažje in enostavnejše delo uporabnikov, predvsem pa pravilnost zajetih podatkov.

Registracijska mesta ostajajo nespremenjena, največji posegi so bili pravzaprav narejeni na območju Klasirnice. Tudi na tej lokaciji smo registratorje približali delovišču oziroma smo namestili elektronske ključavnice. Poskrbeli smo tako za varnost vstopa v jamski del kot tudi za evidenco prisotnosti ljudi v jami. Z vidika varnosti je zadnji podatek še vedno zelo pomemben.

Kaj pa malice?

Zakaj malice povezujemo s sistemom Špica? Preprosto zato, ker preverjamo prisotnost delavcev v službi in s tem upravičenost do malice. Po treh letih uporabe elektronskih blokov za malico ugotavljamo, da so se le-ti dobro prijeli. Večjih problemov ni bilo, se pa tu in tam zgodijo neljubi dogodki, ki ne izvirajo vedno samo iz programa za malico. Delilna mesta oziroma računalniki, ki so nameščeni na njih, so sestavni del računalniškega omrežja celotnega Premogovnika. Včasih že najmanjša napaka kjerkoli v sistemu povzroči zastoj prenosa podatkov med strežniki, to pa večkrat občutite tudi sami, ko morate malo počakati na delilnem mestu ali pa se morate včasih dodatno prijaviti na registratorjih.

Vsako takšno nevšečnost skušamo takoj odpraviti, zato tudi večkrat opazite sodelavce Službe informatike, ki pomagajo čim hitreje odpraviti težave. Trudimo se, da bi našli vzroke za zastoje, in iščemo ustrezne rešitve, da se

iste napake ne bi več pojavljale. To nam je do sedaj tudi zelo dobro uspevalo.

Sistem uporabe blokov za malico deluje tudi na zunanjih lokacijah; to so Restavracija Jezero, bistro Arkada in jedilnica Medpodjetniškega izobraževalnega centra na Starem jašku. Tudi na teh lokacijah občasno prihaja do prekinitev na informacijskih povezavah s centralnim računalnikom, zato je tu potrebna še večja strpnost.

Kratka osvežitev spomina

Pri delu z registratorji je treba upoštevati **službene naloge o delovnem času**, kjer je med drugim zabeleženo, da je maksimalno dovoljeno število ur v dobro konec meseca 30. Pri prehodu v nov mesec se višek ur nad to dogovorjeno mejo črta. Maksimalno dovoljeno manjkajoče število

ur pa je 8. Za vsako odstopanje nad to vrednostjo je treba dati dan dopusta, ki se spremeni v ure, tako da saldo ur zadovoljuje dogovorjene omejitve. Zato pazljivost pri spremljanju stanja ur ni zanemarljiva.

Glede **števila blokov za malico** smo se že leta 2007 dogovorili za maksimalni saldo na kartici v protivrednosti 85 blokov. Redkim kršiteljem, ki so začasno presegli ta znesek, za zdaj še nismo brisali viškov. Analiza kršiteljev je pokazala, da so to storili zaradi dopusta, bolniških odsotnosti ... in so se v meje normale vrnili zelo hitro.

Delovna izkaznica in registracijski sistem Špica ostajata zelo pomemben člen službenih evidenc, zato čuvajmo delovne izkaznice pred poškodovanjem in jih uporabljajmo na za to pripravljenih registracijskih mestih. Tako bo vsak dodal kamenček v mozaik delovanja urejenega podjetja.

Jože Janežič, Služba informatike

Interno obvestilo za zaposlene v Skupini PV

Javni razpis, ki vam omogoča povrnitev stroškov izobraževanja po vaši meri oziroma v vašem lastnem interesu

Januar je mesec obljub in smelo zastavljenih novih ciljev v letu pred nami. Če ste si za leto 2010 kot enega izmed novih izzivov postavili dodatno izobraževanje ali pridobitev nacionalne poklicne kvalifikacije, imate prek javnega razpisa »**Znanje uresničujejo sanje**«, ki ga sofinancira Evropski socialni sklad, še vedno čas, da si povrnete stroške svojega dodatnega usposabljanja.

Naslednji roki za oddajo vlog so: 12. marec, 11. junij in 27. avgust 2010.

Pokličite ali oglasite se v Izobraževalnem centru Skupine Premogovnik Velenje, kjer vam bomo pomagali pri izbiri programa in izpolnjevanju potrebne dokumentacije.

Gre za usposabljanje in izobraževanje v vašem lastnem interesu.

Kdo se lahko prijavi in kaj razpis omogoča?

Na razpis se lahko prijavite vsi zaposleni, ki imate zaključeno **največ V. stopnjo izobrazbe** in ste v rednem delovnem razmerju. Razpis omogoča povračilo upravičenih stroškov za udeležbo v programih usposabljanja oziroma izobraževanja, in sicer v skupni višini do 600 EUR (z DDV) za posameznika.

Več o razpisu najdete na spletni strani Zavoda za zaposlovanje: www.ess.gov.si

Za katere programe povrnejo stroške usposabljanja?

Povračilo upravičenih stroškov velja za:

- **jezikovne tečaje,**

- **računalniški tečaje,**
- **nacionalne poklicne kvalifikacije (NPK) in temeljne poklicne kvalifikacije (TPK) ter**
- **preverjanje in potrjevanje NPK in TPK.**

Opomba: Javni razpis ne omogoča povračila stroškov za pridobitev stopnje poklicne ali strokovne izobrazbe oziroma za javno veljavne programe formalnega izobraževanja.

Pomembno!

Ker je javni razpis namenjen le zaposlenim, mora izpolnjeno vlogo zanj oddati le fizična oseba, ne more je oddati delodajalec. Vsi predloženi računi se morajo glasiti na posameznika, ki je bil izbran na javnem razpisu. Po Zakonu o dohodnini sodijo stroški sofinanciranja izobraževanja med dohodke, od katerih se obračunava akontacija dohodnine. Zaposleni, ki na tem razpisu uveljavljate povračilo stroškov za usposabljanje oziroma izobraževanje, dobite na svoji transakciji račun nakazanih 75 odstotkov odobrenega zneska. Ostalih 25 odstotkov odobrenega zneska bo nakazanih kot akontacija dohodnine na Davčno upravo Republike Slovenije.

Dodatne informacije dobite pri Nataliji Lah, Izobraževalni center Skupine Premogovnik Velenje, tel. št. 8996 439 ali na e-mail: natalija.lah@rlv.si. Pokličite in izpolnite svoje obljube za leto 2010!

Srečno!

Sindikat in Svet delavcev imata nova predsednika

Ob koncu leta 2009 je prišlo do spremembe v vodstvu obeh organov soupravljanja v Premogovniku Velenje. Ferdinand Žerak je od 6. novembra lani novi predsednik Sindikata Premogovnika Velenje, Miran Božič pa od 26. decembra novi predsednik Sveta delavcev. Kako sta se spopadla z novima vlogama?

Poslušanje in pogovor – temelja za dobro delo

Ferdinand Žerak je do izvolitve za predsednika delal kot nadzornik pri transportu jeklenega podporja. V letih 2000–2004 je bil član Sveta delavcev, cel minuli mandat pa je bil predsednik sindikalne podružnice Proizvodnja in član Izvršilnega odbora sindikata Premogovnika.

Rudar: »Katere aktualne naloge so pred sindikatom in za kaj se boste zavzemali vi kot predsednik sindikata?«

Žerak: »Na prvem mestu bi omenil prestrukturiranje sindikata, katerega osnovna ideja je, da bi bolj razmejili delovanje krovnega sindikata SPESS ter sindikatov v podjetjih Premogovnik Velenje in HTZ Velenje.

Pripravili smo smernice, Statut SPESS in Pravila delovanja sindikata podjetja bomo dali v obravnavo Izvršilnemu odboru in pričakujem, da bi zadevo lahko izpeljali do poletja. Menim, da bi morali spremeniti volilna pravila, in sicer tako, da bi predsednika sindikata volili vsi člani. Zastavili bomo smernice okrog delovanja Blagajne vzajemne pomoči.

Zavzemal se bom za učinkovitejše delovanje komisij pri sindikatu, predvsem komisije za prehrano.

V okviru Ekonomsko-socialnega sveta intenzivno sodelujemo pri obravnavi predloga sprememb pokojninske zakonodaje.

Nenazadnje naj napovem tudi popolno prenovo nekaterih apartmajev, in sicer najprej apartmajev v Moravcih.«

Rudar: »Kako boste kot predsednik negovali stik in komunicirali s člani?«

Žerak: »Komuniciranje je zelo pomembno. Treba je iti med ljudi, jih poslušati, zbirati predloge, jim razlagati odločitve. Najbolj učinkovit je osebni stik, tako dobiš tudi povratne informacije.

Ko sem bil še sindikalni zaupnik, sem se trudil sodelavcem prenesti informacije, ki sem jih izvedel na sestankih. Zdaj imam navado, da grem vsak dan v prezivnico, med člane, enkrat na teden, če se le da, pa tudi v jamo.«

Rudar: »Koliko članov šteje sindikat?«

Žerak: »Konec leta 2009 je bilo v Sindikatu Premogovnika Velenje in HTZ Velenje 1.875 članov. V nekaterih obratih ali službah je članov sindikata tudi do 90 odstotkov zaposlenih, druge le okoli 60 odstotkov. Število članov se iz meseca v mesec spreminja, na kar vpliva dogajanje v podjetju. Nekateri članstvo v sindikatu jemljejo le kot možnost najema apartmajev ali posojila v Blagajni vzajemne pomoči. Delo sindikata pa je še veliko več.



Ferdinand Žerak prisega na pomen komunikacije med vsemi deležniki v podjetju.

Menim, da sindikat dobro dela. Zaposleni se mnogokrat ne zavedajo, kako veliko truda in dela je vložnega v to, da je pridobljena ali ohranjena neka pravica. Nato pa ta pravica velja za vse zaposlene, ne le za člane sindikata, ker imamo v podjetju reprezentativni sindikat.«

Rudar: »S katerimi vprašanji, težavami se člani največ obračajo na sindikat?«

Žerak: »Predvsem so to osebne težave. Veliko dobimo prošenj za denarno pomoč. Sindikat ima glede tega pravila in ker jih upoštevamo, marsikdaj tudi ne moremo pomagati, čeprav se trudimo, da pomagamo vsakemu članu. Včasih pa sta dovolj že pogovor ali nasvet, kam po pomoč. Velikokrat se na človeka zvrne več težav hkrati in če jih ne začne reševati pravočasno, je pomoč toliko težja. Tu bi lahko svojo, predvsem preventivno, vlogo v večji meri odigrale tudi druge službe v podjetju.«

Dobra raven delavskega sodelovanja

Miran Božič je član Sveta delavcev (SD) od leta 2004. Do zdaj je bil podpredsednik tega organa ter s tem tudi član Skupnega Sveta delavcev HSE in Nadzornega sveta HSE kot predstavnik zaposlenih.

Rudar: »Katere so aktualne naloge, ki so zdaj pred Svetom delavcev?«

Božič: »Raven delavske participacije v Premogovniku Velenje je po moji oceni na zavidljivem nivoju. Zato bom poskušal takšen nivo tudi ohraniti ali še izboljšati. Trenutno je zelo pomembno sprejemanje Poslovnega načrta podjetja za leto 2010, ki naj bi ga obravnavali konec



Miran Božič ocenjuje, da je raven delavske participacije v podjetju na zavidljivem nivoju.

januarja. Kot vemo, je naš Poslovni načrt zelo povezan s Poslovnim načrtom Holdinga Slovenske elektrarne, zato potrditev našega ni smiselna pred potrditvijo načrta HSE. Pregledati in potrditi moramo tudi prednostno listo prosilcev stanovanj za leto 2010, da se lahko stanovanja pričnejo razdeljevati. Ostale naloge Sveta delavcev so opredeljene v Zakonu o sodelovanju delavcev pri upravljanju, Participacijskem dogovoru in Poslovniku o komuniciranju med Upravo in Svetom delavcev, ki jih bomo izvajali skozi celo leto.

Čaka nas tudi nekaj tako imenovanih administrativnih nalog, kot so preveriti, obnoviti in dogovoriti Participacijski dogovor, Poslovnik o komuniciranju in Poslovnik o delovanju SD PV.«

Rudar: »Katere so prioritete naloge na vašem seznamu?«

Božič: »Že v moji predstavitvi za predsednika SD sem predstavil dve zelo pomembni nalogi, in sicer vzpostaviti

takšno klimo med zaposlenimi, da bodo imeli občutek, da so kot pomembni notranji udeleženci organizacije najbolj optimalno vključeni v proces poslovnega odločanja in da bo to imelo čim ugodnejše učinke na poslovno uspešnost podjetja.

Pomembna je tudi aktivnejša vključitev zaposlenih pri iskanju načina za zmanjšanje delovnih nezgod.

Pri izvajanju teh nalog bomo potrebovali strokovno pomoč in sodelovanje vseh članov SD, vodstva in še koga. Zelo pomembna tema je tudi nagrajevanje. V zadnjem času se je pri tem naredilo že precej. V vseh skupinah je nekaj delavcev, ki, kot radi rečemo, vlečejo voz, zato jih je treba nagraditi. Na drugi strani pa so še nekateri, ki se ne najdejo. S takšnimi se je treba pogovoriti in poskušati najti primerno delo zanje.

Glede na trenutna dogajanja izven našega podjetja v zvezi z gradnjo bloka 6, ki so zelo pomembna za zaposlene in Premogovnik v prihodnosti, bo treba skupaj s sindikatom začeti nekatere aktivnosti. Zaposleni se zavedamo, da je Premogovnik podjetje, ki proizvaja energent strateškega pomena za Šaleško dolino in celotno Slovenijo. Zato bomo budno spremljali omenjeni projekt in ne bomo dovolili, da nas nekateri kvazi strokovnjaki in politiki uporabljajo za politične spletke.«

Rudar: »V čem se bo razlikoval vaš pristop k delu SD?«

Božič: »Kot sem že omenil, je bilo sodelovanje zaposlenih pri upravljanju do zdaj dobro. Vsak pa ima drugačne poglede ali pristope k reševanju nalog. Celotno delo Sveta delavcev bo temeljilo na dogovarjanju, kar je pogoj za skupno iskanje in kreiranje v danih okoliščinah najprimernejših rešitev za doseganje skupnega cilja.

Pri tem se zavedam, da uspehi niso rezultat enega samega, ampak celotne skupine. V Svetu delavcev je 13 članov, ki zastopamo vse interesne skupine v podjetju. Zato pozivam zaposlene, da v primeru vprašanj, pobud in mnenj poiščejo svoje predstavnike in jim jih povejo. Seveda lahko poiščejo ali kadarkoli pokličejo tudi mene in verjamem, da lahko skupaj marsikatero zadevo uspešno rešimo.«

Rudar: »Kako sodelujete v Skupnem Svetu delavcev HSE? Kdo so naši predstavniki v njem in kako delujete?«

Božič: »Skupni svet delavcev Holdinga Slovenske elektrarne je začel z delovanjem takoj po ustanovitvi HSE. SD Premogovnika je bil eden od pobudnikov ustanovitve skupnega sveta. V njem sodelujejo predstavniki vseh kapitalsko povezanih družb v okviru HSE.

Delujemo na podlagi dveh dokumentov: Dogovora o delovanju skupnega sveta in Poslovnika o delovanju Skupnega sveta delavcev HSE.

Člani iz vseh družb sodelujemo tudi v Nadzornem svetu HSE, v skladu s prej omenjenim dogovorom. V sklopu Sveta delavcev delujeta dva odbora. Zelo aktiven je Odbor za šport, ki bdi nad organizacijo letnih in zimskih športnih iger za zaposlene v skupini HSE, v zadnjem času pa tudi za zaposlene v podjetjih, proizvajalcih električne energije v Sloveniji.

V Skupnem svetu delavcev HSE sta iz Premogovnika še dva člana, to sta Simon Lamot in Drago Kotnik. Prav zdaj poskušamo pridružiti še predstavnika delavcev iz Sveta delavcev HTZ Velenje, saj menimo, da imajo v tem podjetju zelo podobne interese kot v Premogovniku.«

Diana Janežič



Naj bo Zimzelen vedno zelen!

Andreja Štefan Bukovič je vodja Centra starejših Zimzelen v Topolšici. Center je nov, odprt od oktobra lani, njegovo vodenje pa je novo tudi za Andrejo. Po poklicu je socialna pedagoginja in je kot svetovalna delavka delovne izkušnje veliko let nabirala v Šolskem centru Velenje. Med sodelavci in dijaki se je odlično počutila in z njimi dobro sodelovala, a je nato vendarle lani sprejela nov izziv. Z njim se je z velikim veseljem, pričakovanjem in upanjem spopadla.

☛ Česa iz svoje mladosti se najrajši spomnite?

Najbolj so mi v spominu ostala druženja z otroki iz sosesčine v času, ko smo bili doma še v Črni na Koroškem. Kljub temu da smo bili še majhni, nismo še hodili v osnovno šolo, so nas starši pustili, da smo se igrali ob reki, se kopali, lovili ribe. Veliko smo se igrali na prostem. Ko se je naša družina kasneje preselila v Topolšico, se prav tako rada spominjam, da smo živeli v povezani skupnosti. Veliko smo se družili s sosedi – starši med seboj, otroci med seboj, skupaj smo praznovali praznike ...

☛ Kakšen poklic ste si želeli pri desetih letih?

Zelo sem si želela biti učiteljica. To nisem postala, na nek način pa sem to poslanstvo uresničila drugače. Dolgo sem

bila zaposlena v šoli, delala sem z mladimi. Nisem jih učila kakšnega predmeta, ampak sem jih skušala naučiti, kako biti v življenju dober, pošten, izbirati to, kar ti srce poželi in kamor te vodi. Tudi v službi, ki jo imam sedaj, se sama zelo veliko učim in učim svoje sodelavce.

☛ Kaj delate sedaj in kako ste s svojim delom zadovoljni?

Od oktobra sem vodja Centra starejših Zimzelen. Po tem kratkem času še ne sodim, ali je bilo dobro izbrano in ali je to najboljše zame. Dela je veliko, a mi ni naporno. Pri njem se dobro počutim in se vsako jutro veselim, da grem na delo, da se srečam s sodelavci. Kaže, da smo izbrali dobro ekipo. S stanovalci centra se dobro znajdem. Ko

grem med njih, če ne prej pa vsaj ob koncu delovnika, se mi povrne energija.

Sprejem te delovne naloge je bil zame velik izziv, ne ocenjujem pa, da je bila to velika sprememba. Prej sem delala z mladimi, zdaj s starejšimi. Vse to je delo z ljudmi. Kjerkoli ga opravljaš, delaš po istem principu in z istimi izhodišči. Kot vodja centra imam bolj odgovorno delo, saj vodim kolektiv in sem odgovorna za stanovalce, imeti moram celovit pregled nad tem, kam bo šla naša ladja. Ključni izhodišči sta program in koncept dela.

☛ **Kaj si pri svojem delu želite spremeniti?**

Po tako kratkem času v centru na to ne morem odgovoriti. Prepričana pa sem, da bom še veliko spremenila, tudi zato, ker sem po značaju človek, ki se ne boji sprememb, se hitro navdušim in rada poskusim kaj novega.

☛ **Kakšno mesto ima pri vašem delu in v življenju nasploh varnost?**

Kot družboslovka besedo varnost tesno povezujem s človekom in ji dajem veliko težo na lestvici vrednot. Vse je lažje in vodi k uspehu, če imaš ob sebi človeka ali ljudi, ki jim zaupaš.

Lep primer tega je tudi Skupina Premogovnik Velenje, ki sem jo imela priložnost spoznati že, ko sem bila zaposlena v Šolskem centru Velenje. Še dobro se spomnim, ko sem prvič peljala bodoče dijake Rudarske šole na predstavitev poklicev v rudarstvu in so nam med drugim predstavili tudi službo dežurnega. Kako sem bila presenečena nad tehnologijo in izdelanim sistemom varnosti! In ponosni smo lahko, da je v podjetju tako živa tradicija kameratstva, ki se ga mladci učijo od starih knapov, kar predstavlja seme, kjer se varnost začne kaliti in dobi svoj ton.

☛ **Kako bi predstavili svoje podjetje v dveh stavkih?**

Moja vizija je, da bi bil naš center Zimzelen celo leto zelen. To pomeni, da bi se v njem vedno kaj dogajalo, da bi bili sveži, odprti navzven, v kraj, da bi se povezovali – z ljudmi in s stroko. Skratka želim, da bi bil to res center starejših – ne le naših stanovalcev, temveč vseh. Rada bi, da bi s centrom spreminjali stereotip o domovih za ostarele, da bi povezovali ljudi.

☛ **Kaj zapolnjuje vaš prosti čas?**

Zapolnjujejo ga rekreativne dejavnosti: igram tenis, zelo rada hodim, kolesarim. Lani me je prijateljica povabila v Trnje pri Pivki, kjer imajo islandske ponije. Zelo sem si namreč želela jezdit te konje, kajti, naj takoj pojasnim, konjev se sicer bojim. Navdušila me je tudi učiteljica ježe, saj je o konjih govorila z izjemnim spoštovanjem. Izgubila sem ves strah pred konji in res sem uživala. Žal, zdaj nimam časa, da bi še jezdila, a prav gotovo ga bom kasneje še našla.

☛ **Katero besedo bi pripisali sebi: smeh, počitek, denar? In zakaj?**

Smeh. Rada se smejim in rada imam humor. Ne odrečem se pa ne počitku in tudi ne denarju (smeh).

☛ **Kaj v življenju hočete in česa nočete?**

V življenju si želim vedno nekaj početi, imeti več aktivnosti – branje knjig, rekreacija, uspeh v službi. Zelo pa se izogibam, da bi delala z ljudmi, ki niso iskreni, ki so nepredvidljivi in niso vredni zaupanja. Ti ljudje nosijo v sebi veliko strahu in ob njih se ne počutim dobro. Rada se jim izognem. Poleg tega je nekaj, česar v življenju nočem, nasilje v vseh oblikah.



Andreja Štefan Bukovič (desno) je od odprtju centra po njem vodila obiskovalce.

☛ **Kje bi živeli, če bi se vam izpolnile sanje?**

Večkrat sem se že selila. Sanjam ne veliko, saj sem realna. Če bi lahko izbrala, bi živela kje ob vodi, ob morju, v vasici, ne v letoviškem kraju.

☛ **Kateri je vaš najljubši letni čas?**

Veselim se vsakega letnega časa. Navduši me sneženje, všeč mi je obarvano jesensko listje, pomlad je lepa ... Morda malo izstopa poletje, ker je takrat veliko sonca, svetlobe in to mi daje še več energije.

☛ **Življenje sestoji iz tega, kar iz njega napravimo. Na kaj ste v svojem življenju najbolj ponosni?**

Kot mama in žena sem ponosna na svojo družino. Povsem zasebno pa na to, da se v svoji koži počutim dobro. Sem načelna. Čeprav je včasih pri tem težko vztrajati, mi to vendarle daje zadovoljstvo. Ponosna sem, da sem v življenju srečala precej ljudi, s katerimi sem zgradila globoko prijateljstvo. Z njimi se ne srečujem morda niti enkrat na leto, a smo pravi prijatelji.

☛ **Katere so tri vaše dobre lastnosti?**

Da se znam sprostiti, da imam rada ljudi in se jih razveselim, da sledim svojim ciljem. Pri slednjem nisem več neučakana, umirjeno napredujem k svojemu cilju. Čas me ne preganja več tako, kot me je včasih.

☛ **Kaj bi spremenili pri sebi?**

Za nekaj let bi zavrtela čas nazaj. Ne, šalim se, pravzaprav ne bi ničesar spremenila.

☛ **Kateri moto vas spremlja skozi življenje?**

Vredno je biti dober. Če si nekaj delal pošteno in dobro, bo tvoje delo nagrajeno, čeprav ni nujno, da se pozitiven rezultat takoj pojavi na obzorju.

Diana Janežič

Center starejših je mnogim postal novi dom

Od dneva, ko so v Dolini meseca v Topolšici položili temeljni kamen za nov center za varstvo odraslih, do dneva, ko so v Center starejših Zimzelen prišli prvi stanovalci, so minili le leto in dva meseca. PV Invest se je pogumno lotil tega projekta in ga tudi uspešno dal v življenje.

20. oktobra 2009 je bila slovesnost ob odprtju centra, 19. novembra so sprejeli prve stanovalce. Sredi januarja, ob mojem obisku, jih je v njem bilo 57 in kot je povedala vodja centra **Andreja Štefan Bukovič**, pričakujejo, da bodo center napolnili v prvi polovici leta.

»V obdobju, ko je bil center v gradnji, je prispelo zelo veliko prošelj za namestitve, ko je bil odprt, pa je v center prišlo manj ljudi. To je pričakovano, kajti praksa pri vseh tovrstnih centrih, domovih je, da dobijo veliko prošelj za sprejem, a je med njimi mnogo takšnih, ki so napisane »za vsak slučaj«, za rezervacijo mesta.

V Sloveniji namreč ni dovolj namestitvenih zmogljivosti za vse potrebe in mnogi ljudje oddajo več prošelj v več domov, da bi vendarle nekje bili sprejeti ali pa oddajo prošnjo prej, kot se imajo namen preseliti v dom, da se uvrstijo na čakalno listo«, je najprej pojasnila Štefan Bukovičeva. Z namestitvami v Zimzelenu so najprej začeli na negovalnem oddelku, to je z nujnimi primeri ljudi, ki so prispeli v center iz bolnišnic. Sicer pa imajo stanovalce iz cele Slovenije, le iz Prekmurja in Primorske jih ni. Precej jih je z Gorenjske, kjer je veliko pomanjkanje tovrstnih domov.

Andreja Štefan Bukovič: »Kot opažam, so se stanovalci lepo spoprijateljili, in kot povejo, so zadovoljni in se dobro počutijo. V centru vlada sproščeno vzdušje, ljudje se razumejo, družijo. V treh mesecih, odkar je center aktiven, smo pripravili že nekaj prireditve, srečanj, pogovorov, skupaj smo praznovali rojstne dneve, božične in novoletne praznike.

Pri mnogih prireditvah smo zastavili zelo dobro sodelovanje z lokalno skupnostjo Topolšice in Šoštanja. Krajanje Topolšice so bili veseli našega povabila k sodelovanju in radi pridejo v center. Skupaj smo že, na primer, pekli potice, izdelovali novoletne okraske. Želimo dobro sodelovati tudi z našima sosedama, bolnišnico v Topolšici in Termami Topolšica.

Naša vizija je, da bi center Zimzelen postal center srečevanja, druženja vseh starejših, ne le njegovih stanovalcev, temveč vseh krajanov in tudi ljudi od drugod. V tem smislu bomo zastavljali prireditve, predavanja. S tem želimo spreminjati miselnost o domovih za starejše.«

Štefan Bukovičeva odkrito pove, da imajo na začetku še nekaj porodnih krčev, koncept delovanja centra še ni

zaokrožen in v celoti dodelan, center tudi še ni povsem kadrovsko zapolnjen. Tako bo, recimo, dnevni center, ki je tudi predviden v Zimzelenu, lahko zaživel šele spomladi.

»Vsekakor pa vse nujne službe delujejo«, poudari vodja.

»Zdaj je zaposlenih 28 sodelavk in sodelavcev; to so predvsem zdravstveni delavci (medicinski tehniki, bolničarji, socialne strežnice) ter zaposleni v upravi, recepciji, kuhinji in pralnici.

V veliko veselje mi je, da vsi zaposleni kažejo zadovoljstvo z delom, so pridni, iznajdljivi, zavzeti za delo. To je zame zelo pomembno, prav tako pa za stanovalce, saj imajo do njih zelo lep odnos in jih velikokrat pohvalijo.«

V Zimzelenu zaposlujejo postopoma, tako kot se polnijo zmogljivosti centra in vsak mesec dobijo nekaj novih sodelavcev. Pričakujejo, da bodo do sredine maja zapolnili sicer predvidenih 70 delovnih mest in 157 nastanitvenih mest. Vsekakor pa je za uspešno delovanje centra zelo pomembno tudi, da nekatere storitve zanj opravi Strokovne službe v Skupini Premogovnik Velenje.



To je postal najin novi dom!

V Zimzelenu je nekaj stanovalcev iz Šaleške doline. »Ti ljudje so se odločili, da se preselijo v Topolšico in blizu svojega pravega doma se skorajda počutijo kot doma. So aktivni, skrbijo sami zase. Nekateri ob koncu tedna odhajajo domov in se v ponedeljek vračajo,« pravi vodja centra.

In me popelje v tretje nadstropje, kjer imata sobo **Amalija in Karel Šilih**. V Podkraj pri Velenju sta do lani živela v svoji hiši.

Karel je bil prvi stanovalec Zimzelena, vselil se je 19. novembra 2009, 19. decembra se mu je pridružila žena Amalija, ki je bila pred tem v bolnišnici na operaciji. Zaradi starostnih in zdravstvenih težav ne moreta več sama živeti v domači hiši, zato oba poudarita, da je bila zanju preselitev v center edina in najboljša rešitev. Družinski člani so v službah, Šilihova pa potrebujeta oskrbo.

Kako sta zadovoljna, kaj pogošata? Amalija Šilih: »V centru imava vso oskrbo, nič nama ne manjka, počutiva se varno, nič naju ne skrbi. Če potrebujeva zdravniško pomoč, je tukaj, za prevoz v bolnišnico se dogovoriš. Pa tudi svojcev ne skrbi za naju.

Zdaj, pozimi, ne razmišljava, da bi se vrnila domov, poleti pa bova šla domov 'na dopust'. Občasno greva v Podkraj, zamenjava oblačila, pogledava po hiši in se vrneva. Želiva si le, da bi naju noge nesle in da bi nama zdravje še kolikor toliko služilo.«

Ob klepetu o tem, kako preživljata dneve, Amalija naplete še tole razmišljanje: »V centru je veliko ljudi. Z ljudmi je treba znati živeti in imeti s sostanovalci dobre odnose. Z nekaterimi se razumeš dobro, z drugimi manj, živeti pa moramo skupaj. Imamo velike dnevne prostore, kjer se srečujemo, pogovarjamo, po sobah pa ne hodimo. Treba je vzpostaviti hišni red in ga spoštovati. Zadovoljna sem, da so ljudje v centru prijetni, prijazni in se razumemo. Če pa je kaj narobe, povem, a to so le male stvari.«

Oba sta zelo pohvalila tudi celotno osebje centra: vse storitve so na visokem nivoju, sobarice so prijazne, kuharica



Amalija in Karel Šilih sta v Zimzelenu našla svoj novi dom.

odlično kuha – domačo in okusno hrano. Doživela sta že tudi prijetno presenečenje. Karel je imel v januarju 83. rojstni dan. Pred vrati se je nepričakovano oglasila harmonika, strežnica je od doma prinesla torto. Drobne pozornosti, z velikim učinkom.

Diana Janežič

Obvestila Kluba upokojencev Premogovnika Velenje

Upokojenci, vabljeni na Golte!

Klub upokojencev organizira v **četrtrek, 4. februarja**, rekreativno smučanje na Golteh za upokojence – imetnike izkaznice Športnega društva.

Zbrali se boste med 7.30 in 8.30 v Žekovcu. S seboj prinesite izkaznico Športnega društva.

Za vas so pripravili dopoldansko smučarsko karto in malico z napitkom. Po želji boste lahko sodelovali na tekmi v veleslalomu.

Članarina Kluba upokojencev

- Letna članarina za Klub upokojencev Premogovnika Velenje je 4 €,
- za koriščenje apartmajev sindikata Premogovnika Velenje 1 €,
- za koriščenje ugodnosti Športnega društva 20 €. Skupaj od 4 do 25 €.

- Klubsko članarina za družinske člane je 4 €,
- za koriščenje ugodnosti Športnega društva za družinske člane pa 48 €.

Članarina je enaka kot v letu 2009.

Članarino lahko poravnate v klubski pisarni vsako sredo od 9. do 11. ure do vključno 31. marca 2010.

Klub upokojencev Premogovnika Velenje informacije, obvestila

- Spletna stran www.rlv.si/ (Premogovnik Velenje/Dejavnosti/Kadrovsko-splošno področje/Družbena odgovornost/Društva/Klub upokojencev),
- brezplačni odzivnik 080 98 93,
- oglasna deska na Rudarski 6 v Velenju in
- vsako sredo med 9. in 11. uro na telefonski številki 03/898-2140.

Jaški velenjskega premogovnika

Franc Mages, posestnik z Dunaja, je v drugi polovici 19. stoletja na Slovenskem raziskoval premogove sloje. Po večletnem raziskovanju se mu je 11. aprila 1875 v Šaleški dolini posrečil velik met, ki pa ga ni znal izkoristiti. Z vrtino v bližini sedanjega jaška Škale je namreč prišel do globine 101,6 metra in naletel na »glavni sloj«.



Pogled na Stari jašek med obema vojnama

Prevrtaval ga je skoraj mesec dni in ga 9. maja 1875 dokončno prevrtal. Debelina sloja je bila več kot 37 m in vseboval je le malo gline. Najdbo tega glavnega sloja lignita, za katerega so najprej ugotovili solidno debelino in kvaliteto, kasneje pa še velike rezerve, smemo imeti za temeljni kamen velenjskega premogovnika.

Franc Mages pa še tudi po desetih letih ni imel veliko od svoje najdbe in se zaradi interesov na mnogih področjih ni odločil za odprtje pravega premogovnika. Zato je aprila 1885 rudarsko posest v Šaleški dolini prodal Danielu von Lappu, gradbeniškem podjetniku iz Saarbrueckna, ki je imel dovolj denarja, volje in moči, da se je takoj lotil nadaljnjih raziskav. Ob koncu leta 1886 je ocenil, da pozna zadostne rezerve lignita in se je odločil za jamsko odpiranje nahajališča.

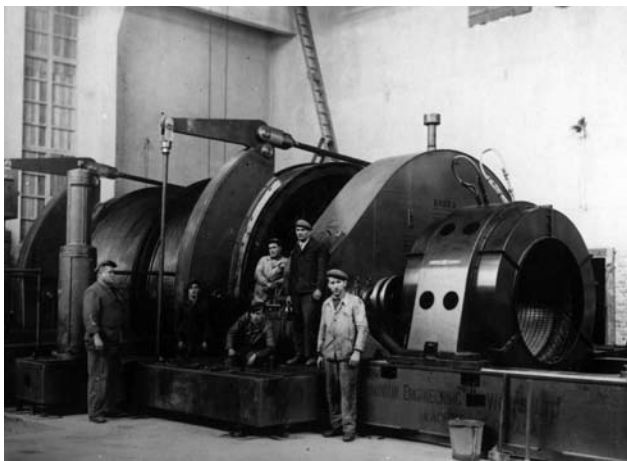
Stari jašek

14. januarja 1887 so začeli z gradnjo prvega jaška v glavni lignitni sloj in mu dali ime po **kronprincu Rudolfu**. Z načrtom so predvideli, da bo ta jašek prevzel nalogo zračilnega jaška, skozi katerega bi iz jame odvajali izrabljeni zrak in druge pline. Za drugi jašek so izbrali prostor 825 m zahodno od jaška Rudolf 1, saj je le-ta omogočal kasnejšo enostavnejšo povezavo novih jamskih objektov z železniško progo, za katero je Lapp že takrat pripravljajl gradnjo.



Po istem jašku so od leta 1888 v jamo Škale vstopali rudarji in od leta 1999 vstopajo obiskovalci v Muzej premogovništva Slovenije.

Delo je dobro napredovalo, saj so 19. septembra z jaškom že dosegli sloj lignita v globini 142 m in ugotovili njegovo odlično kakovost. Drugi jašek, ki so ga poimenovali **Franc Jožef**, je postal glavni izvozni jašek. Ta jašek še danes stoji in ga poznamo pod imenom **Stari jašek**. Še več – tudi obratuje, saj se po njem v podzemlje in iz njega prevažajo obiskovalci Muzeja premogovništva Slovenije. Nastajajoča jama Škale je tako dobila dva jaška, ki so ju povezali šele 6. junija 1889, s čimer je jama dobila pretočno zračenje, rudarji pa dve povezavi s površino.



Monterji glavnega izvoznega stroja za prevažalni jašek v Starih Prelogah; stroj je danes na ogled na dvorišču Muzeja premogovništva Slovenije.

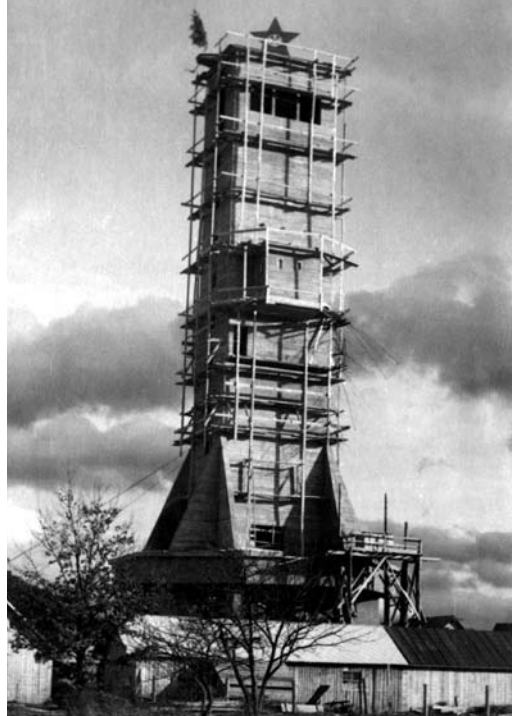
Po povezavi jaškov so začeli s pripravami za prve odkope. Severno odkopno polje so zastavili približno pod nekdanjim Turističnim jezerom, južno odkopno polje pa na področju, nad katerim je bil kasneje zgrajen stadion. Varnost dela v metanski jami z »naravnim« zračenjem je bila zelo tvegana, kar sta potrdili dve veliki eksploziji metana na začetku leta 1893, kjer je izgubilo življenje 31 delavcev. Zaradi nesreče je inšpekcija zahtevala urejeno zračenje in tako je nastal tretji jašek – **Zračilni jašek prestolonaslednika Rudolfa**, ki je bil predviden samo za potrebe glavnega jamskega zračenja. Večje ogrevanje lignitnega sloja je povzročilo odprt požar, ki ga zaradi hitrega širjenja niso mogli pogasiti, zato so ga zasuli. Septembra leta 1903 je jašek Rudolf 1 dokončno prenehal delovati. Celotni vzhodni oddelek jame je bil močno ogret, pojavljali so se začeli manjši požari, zaradi tega je imela celotna jama spet samo eno povezavo s površino. Poiskati je bilo treba novo rešitev, zato so v začetku leta 1904 začeli z globljenjem novega, četrtega jaška. Običajno so ga označevali kot **Zahodni oziroma Glinškov zračilni jašek**. Usoda JZ polja je bila zapečatena 21. novembra 1918, ko je v jamo vdrla voda.

Stare Preloge

Razvojni načrt od leta 1947 do 1951 je predvideval povečanje izkopa lignita na 1.500.000 ton letno. Tolikšnih količin iz jame Škale ni bilo mogoče dobiti, zato je bilo nujno zgraditi dodatne zmogljivosti. Pogoje je izpolnjevalo področje 1.700 m zahodno od prevažalnega jaška Škale, ob cesti Velenje – Šoštanj. 1. oktobra 1947 so začeli z globljenjem jaška Preloge, dve leti kasneje pa so na globini 320 m naleteli na glavni sloj lignita.

Gradnja petega jaška, imenovanega **Prevažalni jašek Preloge (Stare Preloge)**, je bila zaključena leta 1950. Istega leta so izvedli preboj med staro jamo Škale in nastajajočo jamo Preloge. Z začetkom odkopavanja v vzhodnem delu nove jame (Vzhodno polje) je jama Preloge postopoma prevzela naloge jame Škale.

Zahodno polje je bilo bogato z iztekanjem in izbruhi metana in CO₂, zato je potrebovalo velike količine zraka za odvajanje škodljivih plinov. Zaradi tega je bilo nujno zgraditi zračilni jašek in nanj postaviti dovolj močan ventilator. Dela so končali konec februarja leta 1958 in to je bil šesti zaporedni jašek, ki so ga poimenovali **Zračilni jašek Preloge**.



25. novembra 1950 je bil dokončan stolp prevažalnega jaška v Starih Prelogah.

Težišče pridobivanja premoga se je iz severnega krila postopoma selilo proti središču kadunje oz. celo v južno krilo. Eden izmed jamskih objektov, ki so bili zaradi premikov onesposobljeni, je bil zračilni jašek Glinšek, zato so ga januarja 1974 zasuli. Nadomestni jašek je bil že sedmi po vrsti in so ga poimenovali **Zračilni jašek Pesje**.

Nove Preloge

Zaradi perspektivnega širjenja jame proti zahodu so lokacijo za novi jašek poiskali na deponijskem prostoru TEŠ. Zaradi močne zaplinjenosti 1.600 m oddaljenega zračilnega jaška Preloge, so najprej začeli z gradnjo novega zračilnega jaška, imenovanega **Zračilni jašek Šoštanj**. S strojnim izkopom jaška so začeli 17. oktobra 1978, končali pa so ga februarja 1980.

Sledil je izkop nadomestnega prevažalnega jaška, za katerega so lokacijo poiskali v Novih Prelogah. To je bil že deseti jašek in je dobil uradno oznako **Prevažalni jašek Nove Preloge**. Zračilni jašek v Šoštanju je dosegel globino 237,70 m, medtem ko je bila za prevažalni jašek predvidena globina 426 m. 25. avgusta 1980 je prišlo do eksplozije metana, pri kateri so trije delavci izgubili življenje, zato so vsa dela v jašku zaustavili, globljenje pa nadaljevali šele čez leto dni. Jašek so v celoti končali 22. januarja 1984, tako da je gradnja trajala skupno 3 leta.

Okoli novega prevažalnega jaška so do konca leta 1986 zgradili še vrsto drugih objektov, potrebnih za normalno obratovanje premogovnika. 21. decembra 1986 je predsednik izvršnega sveta skupščine SR Slovenije Dušan Šinigoj nadomestno jamsko središče Nove Preloge (NOP) tudi uradno in svečano predal v uporabo.

Na področju Pesja so ob izvažalni napravi do leta 1987 zgradili še nadomestno drobilnico in klasirnico premoga, s čimer je bila gradnja nadomestnih objektov zaključena. V letu 2009 je bila sprejeta odločitev o prenovi odvoza premoga iz jame na površino prek novega jaška **NOP 2**, enajstega po vrsti.

Podatki so iz knjige

Zgodovina velenjskega premogovnika 1 Antona Seherja

Praznike nosimo v sebi

»Prazniki so minili, a če hočemo, lahko trajajo večno, saj praznike nosimo v sebi. In pri tem nam lahko pomaga glasba,« je polno dvorano Doma kulture nagovorila povezovalka letošnjega tradicionalnega novoletnega koncerta Pihalnega orkestra Premogovnika Velenje Aca Poles. Ljubitelji orkestra so v soboto, 23. januarja, zato s pomočjo glasbe podoživeli novoletne praznike.



Andrej Žgank, Robert Prednik, Jože Rošar in Gregor Dvorjak (od leve) so uveljavljeni rogisti in člani drugih glasbenih zasedb.

Drugi abonmajski koncert godbenikov v sezoni 2009/10 je prinesel glasbo z različnih koncev sveta. Dirigent orkestra Matjaž Emeršič je v program uvrstil skladbe ameriškega, angleškega, japonskega, slovenskega, madžarskega in grškega skladatelja, priložnost za posebno predstavitev občinstvu pa je dal tudi solistom. Na rogu so se predstavili Gregor Dvorjak, Andrej Žgank, Robert Prednik in Jože Rošar.

Tolkala imajo v zadnjem obdobju v sklopu pihalnih orkestrrov večji pomen, kot so ga imela nekoč. Razvoj teh instrumentov – zvonov, ksilofona, vibrafona, marimbe in drugih – ter večja pozornost avtorjev skladb, ki vanje umeščajo izrazit ritem tolkal, sta povečala njihovo priljubljenost, zvokom orkestra pa dodala ritmičnost, melodičnost in izvirnost. Vse to se je odrazilo v nekaj skladbah na letošnjem koncertu, posebej pa v odličnem solističnem nastopu Davorja Plambergerja na vibrafonu.

Novoletni koncert je izpolnil pričakovanja. Znova je potrdil visoko kakovost velenjskega pihalnega orkestra, ki je z njim stopil v uradno 91. leto delovanja, in ponudil lep večer glasbenega popotovanja. Ni se sklenilo s predvidenim potpurijem iz muzikla Elizabeth, temveč dvema dodatkom: z doživetim nastopom Špele Zamrnik na panovi piščali v skladbi Osamljeni pastirček ter nepogrešljivim

Radetzkim maršem.

Tretji abonmajski koncert je napovedan 30. marca ob 19.30 v Glasbeni šoli, nastopil pa bo Pihalni orkester Glasbene šole Velenje.

Diana Janežič



Davor Plamberger je član Pihalnega orkestra Premogovnika Velenje od leta 1982. Je ustanovni član skupine SToP (Slovenski tolkalni projekt), s katero uspešno nastopa doma in v tujini.

Sklenili 10. leto delovanja muzeja

Muzej premogovništva Slovenije je po decembrskih praznikih ponovno odprl svoja vrata 6. januarja 2010. Zадnjega obiskovalca je sprejel 23. decembra lani, prišel pa je s Salomonovih otokov.



Priprave na razstavo Dve kolesi, par nog.



Otroški živžav v muzeju ob projektu Premog je luč

V muzeju so 19. decembra lani pripravili nočni ogled, ki sta ga s svojimi nastopi popestrila dedek Mraz in Harmonikarski orkester Barbara Premogovnika Velenje, kot prav posebno doživetje za obiskovalce pa se je izkazala gledališka predstava Gledališča Velenje »Knapovska večerja«, tokrat prvič pripravljena 180 metrov pod zemeljskim površjem. Za najmlajše so izvedli otroške Bergmandeljeve delavnice.

10-letnica muzeja

V letu 2009 je Muzej premogovništva Slovenije obeležil 10-letnico delovanja. Ob tej priložnosti so prenovili pohodno pot v starem delu muzeja, staro pohodno pot pa so postavili v muzejski park. Obnovili so izvažalni stroj, delno so prenovili zbirko premogovništva Slovenije, posnet je bil predstavitveni film muzeja z naslovom Srečno avtorjev Staneta Špegla in Slavka Grosa.

Kot novost so v muzeju uvedli obiranje rudarskega hmelja. Prvi hmelj sta obrala direktor Premogovnika Velenje dr. Milan Medved, boter hmeljeve sadike, in vitezinja hmelja Martina Zupančič, direktorica Slovenskega hmeljarskega inštituta.

V letu 2009 so v kapelici sv. Barbare v jamskem delu muzeja opravili tudi tri zlate poroke in prvo civilno poroko. V muzejskem parku so odprli geološki stolpec kamnin Šaleške doline ter pripravili dneva odprtih vrat ob mednarodnem dnevu muzejev in ob praznovanju dneva svete Barbare. V letu 2009 si je muzej ogledal 25.401 obiskovalcev, med 3. julijem 1999 in koncem leta 2009 pa že 291.282 obiskovalcev. Tudi letos bodo nadaljevali z različnimi dejavnostmi, da bi v muzej in v Velenje privabili čim več obiskovalcev. Prijazno vabljeni, da obiščete Muzej premogovništva Slovenije v Velenju tudi vi!

Stojan Špegel, vodja Muzeja premogovništva Slovenije

V Celju razstavlja Salih Biščić

Naš sodelavec iz HTZ Velenje Salih Biščić, ki se ljubiteljsko ukvarja s slikanjem, vas vabi v **četrtek, 4. februarja, ob 19. uri** v razstavni prostor Elektra Celje, Vrnčeva 2 A, v Celju (nasproti avtobusne postaje Celje) na odprtje samostojne razstave svojih del. Razstava bo na ogled do konca marca, razstavišče pa je odprto ob delovnikih od 7. do 15. ure. Salih Biščić je član likovnih skupin PIN Premogovnik Velenje in DŠL Velenje. Tehniko slikanja je izpopolnjeval pri akademskih slikarjih Milanu Todiču in Darku Slavcu. Redno se udeležuje slikarskih kolonij po Sloveniji. Na slikarskih srečanjih Zlata paleta je prejel dve priznanji, in sicer v Slovenskih Konjicah in Mengšu. V okviru humanitarnih akcij je večkrat podaril svoje slike.



Celiakija

Že v 2. stoletju pred našim štetjem je Grk Aretej prvi opisal celiakijo pri odraslih bolnikih, pri otrocih pa so jo opisali šele leta 1888. Leta 1950 so odkrili pomen in vlogo glutena pri razvoju bolezni.

Celiakija se pojavi pri enem od 150 do 300 prebivalcev. V ZDA je evindentiranih le 40.000 bolnikov, saj so mnogi neodkriti. Natančne ocene za Slovenijo zaenkrat še nimamo, vendar ocenjujejo, da se pojavlja na 1.000 do 1.500 živorojenih otrok. Po vsej verjetnosti je celiakija še pogostejša. Velika večina ljudi ima latentno obliko celiakije, ima malo kliničnih znakov bolezni ali pa so celo življenje brez znakov obolenja.

Bolezen

Celiakija je kronična bolezen ozkega črevesa, ki se razvije zaradi preobčutljivosti na gluten oziroma na njegov izvleček gliadin in prizadene od 0,5 do 1 odstotek populacije. Označujejo jo doživljenjsko neprenašanje glutena (sestavine žitaric), tipična histološka slika sluznice ozkega črevesa, klinična slika malabsorpcije (slabo vsrkavanje iz črevesa) ter popolno izginotje kliničnih težav in normalizacija histološkega izvida ob dieti brez glutena. Bolezenske spremembe se javljajo na sluznici dvanajstnika in začetnega dela ozkega črevesa. Spremembe lahko ob kontaktu z glutenom nastanejo tudi v ostalem delu črevesa (ileum, široko črevo). Črevesne resice so skrajšane, delno spremenjene ali v celoti izravnane, sluznica pa postane ploska. Stena črevesa je prepojena s plazmatkami, eozinofilci, limfociti in mastociti. Število celic z imuno-proteksi je povečano dva do šestkrat. Za popolno obnovitev zgradbe sluznice je potrebnih nekaj mesecev. Nastanek celiakije je posledica delovanja okolja, dedne informacije ali povečane aktivnosti imunskega sistema.

Gluten

Gluten ali lepek je osnovna beljakovina zrna pšenice, podobne proteine pa najdemo tudi v zrnju ječmena, rži in verjetno tudi ovsu. Značilnost glutena je, da veže nase vodo in skrbi za povezanost in elastičnost testa. Ker je črevesna sluznica preobčutljiva, povzroča gluten pri celiakiji poškodbe

sluznice ozkega črevesa. Poškodovani del črevesa ima zmanjšano funkcijo, zaradi česar so povzročene motnje v presnovi hrane. Tako spremenjena sluznica ni več sposobna vsrkati dovolj hranilnih snovi. Bolniki imajo prebavne motnje, pride do pomanjkanja vitaminov in drugih sestavin hrane ter posledično padca odpornosti organizma.

Znaki

Bolezen se lahko pojavi kadarkoli, najpogosteje pa jo opažamo v prvih letih življenja ter v tretjem in četrtem desetletju. Pri večini odraslih bolnikov dobimo podatke o neznčilnih driskah in slabši rasti v zgodnjem otroštvu. V puberteti simptomi izzvenijo ter se ponovno pojavijo v odrasli dobi.

Večina bolnikov ima netipične simptome, občasne težave ali so celo brez težav. Simptomi bolezni so posledica slabšega vsrkavanja v ozkem črevesu, kar je posledica zmanjšane površine ozkega črevesa ter zmanjšanja količine encimov v poškodovanih resicah. Tako se pri skoraj 45 odstotkih odraslih bolnikov javlja driska. Nastane zaradi zbiranja nepredelane in neposrskane hrane v lumnu črevesa. Ogljikovi hidrati in maščobe tako po ozmotskem principu zadržujejo vodo ter pripeljejo do obilnih kašastih odvajanj.

Dodatne težave, ki bolezen še poslabšajo, so motnje gibanja črevesa. Te so posledica motenega izločanja želodčno-črevesnih hormonov, učinka kratkoverižnih maščobnih kislin ali neposrkanih žolčnih soli na sluznico širokega črevesa. V otroštvu tako posledično ugotavljamo upočasnjeno rast, pri odraslih hujšanje, izguba vitaminov in mineralov pa vpliva na druge organske sisteme.

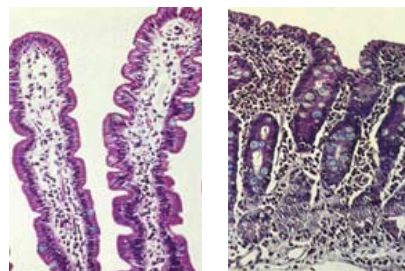
Med simptomi pri odraslem bolniku opisujejo pretakanje v 17 odstotkih, napihovanje v 10 odstotkih, anemijo v 10 odstotkih, bolečine v kosteh, izgubo telesne teže in bolečine v trebuhu v 6 odstotkih. Celiakija je bolezen celega telesa. Tako lahko prizadene

kožo v obliki vnetnih sprememb, podobnih herpesu, povzroča motnje v živčnem in hormonskem sistemu ter reprodukciji.

Ob celiakiji so najpogostejše prizadeta prebavila. Pojavljajo se kronična ali občasna driska, napihovanje in izguba telesne teže. Odvajanje blata je pogosto. Blato je obilno, penasto, mastno in močno smrdeče. Pri nekaterih bolnikih je lahko vodilni znak zaprtje. Bolnikov apetit se spreminja: od anoreksije do prekomernega uživanja hrane zaradi neprestanega občutka lakote. Bolniki imajo prebavne težave, pogosto bruhanje, v ustih pa se pojavljajo afte. Nepojasnen porast jetrnih encimov, ponavljajoča se vnetja trebušne slinavke in defekti v zobni sklenini so razlog za iskanje morebitno prisotne celiakije.

Bolniki s celiakijo so praviloma nizke rasti. Zaradi motenega vsrkavanja železa in folne kisline se v 20 do 40 odstotkih pojavlja anemija. Dodaten vzrok je lahko tudi pomanjkanje vitamina B12. Pomanjkanje vitamina K povzroča nenadne krvavitve. Pri 30 odstotkih odraslih beležimo slabšo funkcijo vranice, povečano število trombocitov ter poškodovane eritrociti v periferni krvi. Pri teh bolnikih je povečana nevarnost sepse.

Bolniki s celiakijo imajo pogosto še artritis, bolečine v sklepih, razredčitve kosti in osteoporozo. Slednje pripisujejo pomanjkanju kalcija, magnezija in vitaminov, topnih v maščobah. Motnja mineralizacije je prisotna neodvisno od starosti,



Histološka slika normalne črevesne sluznice, levo, histološka slika črevesa ob celiakiji



spola ali stopnje bolezni. Bolniki so kronično utrujeni, pogosto pa imajo psihične težave, ki se kažejo v obliki razdražljivosti in depresije. Nevrologi odkrivajo periferne okvare živcev z motnjami čutenja, mišično slabostjo in motnjami koordinacije gibov. Skoraj v 5 odstotkih je prisotna epilepsija. Pri ženskah se pojavljajo menstrualne motnje, neplodnost in pogosti spontani splavi, pri moških pa neplodnost in manjši spolni organi.

Diagnostika

Podobno kot multipla skleroza ima tudi celiakija »tisoč obrazov«, zato je diagnostika zapletena in pogosto dolgotrajna. Značilni znaki celiakije pogosto niso izraženi, lahko pa se sploh ne pokažejo. Bolezen počasi in zahrbtno načena naše zdravje in je lahko neprepoznana do pozne starosti. Včasih jo odkrijemo zgolj slučajno. Pomembni so temeljit razgovor, klinični pregled in analiza vseh bolnikovih težav. Med laboratorijskimi testi smo pozorni na morebitno anemijo, obliko eritrocitov, trombocite, serumsko železo, folno kislino, vitamin B12, vitamin K. Pozornost namenimo tudi natriju, kaliju, kloru, kalciju, fosforju, cinku, magneziju in kislosti krvi, katerih vrednosti so ob driskah pogosto spremenjene. Pri nekaterih bolnikih je prisotno neprenašanje laktoze zaradi zmanj-

šanja aktivnosti laktaze, pri drugih opazamo znižano vrednost beljakovin v serumu. Nespecifično vnetje jeter je krivo za spremenjene vrednosti jetrnih encimov. Pomemben je pregled blata.

Kaj jesti in česa ne

Ko je celiakija pri otroku potrjena, moramo z boleznijo seznaniti vse, ki so večkrat v kontaktu z otrokom ali ga hranijo. Dobro jih moramo seznaniti z boleznijo. Znanje je pogoj za natančno in pravilno zdravljenje, tako pri otrocih kot starejših bolnikih. Zdravljenje je enostavno, hkrati pa tudi zelo zapleteno. Bolnik mora iz svoje prehrane črtati vsa živila, ki vsebujejo gluten. Brezglutenska dieta mora trajati vse življenje, ob simptomih bolezni pa dodajamo manjkajoče minerale in vitamine. Brezglutensko živilo je tisto, ki ima manj kot 20 delcev glutena na milijon ostalih delcev. Dieta brez glutena nima stranskih učinkov, saj gluten ni življenjsko pomembna hranilna snov. Z brezglutensko hrano si bolna sluznica tankega črevesa opomore. Ponovno se obnovijo resice tankega črevesa in prevzamejo običajno funkcijo. Stanje bolnika se postopoma izboljša. Prepovedane so žitarice in izdelki iz pšenice, rži, ječmena in verjetno ovs. Bolniki s celiakijo ne smejo uživati: moke, zdroba, kruha, drobtin, keksov, testenin, zakuh, peciv, omak ter tem

podobnih jedi. Pozorni morajo biti na sestavo drugih prehrablenih izdelkov, ker le-ti lahko vsebujejo dodatke (razne zgoščevalce, stabilizatorje, konzervanse) pšeničnega izvora. Kot nadomestilo za pšenično moko obstajajo posebne brezglutenske moke, na voljo pa so tudi brezglutenski kruh, testenine in ostali brezglutenski izdelki.

Ob nakupu hrane se moramo obvezno seznaniti z vsemi sestavinami, navedenimi na embalaži. Iz podatkov na embalaži mora biti razvidna natančna sestava proizvoda. Brezglutenske proizvode lahko kupujemo v specializiranih trgovinah, dietnih oddelkih običajnih trgovin, nekatere izdelke pa prodajajo tudi lekarne. Posebej so označeni s prečrtanim žitnim klasom.

Lahko pa uživamo riž, koruzo, ajdo, proso, krompir, zelenjavo, sadje, mleko, jajca, meso, ribe, med in sladkor. Na področju raziskav in novosti v zdravljenju bolezni napovedujejo encimsko zdravljenje, imuno-modulirajoče postopke, popravljanje okvarjene črevesne stene in gensko spremembo žit.

Še vedno pa velja, da sta predvsem dobro poznavanje bolezni in dieta brez glutena garancija za učinkovito zdravljenje celiakije in ohranjanje kakovostnega življenja.

Janez Poles



Grossglockner

Končno smo planinci dočakali še tretji vikend, ko smo se v soboto, 8. avgusta, v ranih urah zopet dobili na avtobusni postaji v Velenju. Zbralo se nas je 48 pohodnikov iz 10 planinskih društev s širšega področja Slovenije, kar kaže, da si nas je veliko želelo, da bi se povzpeli na najvišji vrh Avstrije, na Grossglockner, 3.798 metrov.

Še enkrat smo se zapeljali po južni Avstriji mimo Celovca, Beljaka, Spittala, do Lienza, kjer smo zavili v dolino reke Isel, do Hubna. Tukaj smo zavili na cesto do vasice Kals, od tam pa nas je čakalo še nekaj kilometrov gorske ceste, ki se imenuje Kalser Glocknerstrasse.

Pripeljali smo se do gostišča Lucknerhaus na višini 1.920 metrov. Od tam smo se naprej podali peš, proti naslednji koči, ki jih je tukaj kar nekaj. Pot ni bila težka in dalo bi se hitro napredovati, če nas ne bi tlačili naši pretežki nahrbtniki. Na takšnih turah potrebuješ veliko opreme in obleke, tudi tekočine. To pa ima svojo težo.

Stezica nas je pripeljala do Lucknerhütte na višini 2.241 metrov. Tam se nam je iz meglic prvič v vsej svoji veličini pokazal vrh Grossglocknerja. Malo smo se odpočili, potem pa se zopet korak za korakom počasi vzpenjali do kočice Stüdlhütte na višini 2.802 metra. Tukaj smo se morali okrepčati, saj so nas do našega prenočišča čakale še približno tri ure hoje. Nadaljevali smo prečno čez snežišče, nato navzgor, čez rob granitnih skal, do ledenika Ködnitzkees. V spodnjem delu se ta ledenik precej intenzivno tali, zato je bila hoja pestra. Če nisi poiskal trdne stopinje, si se ugreznil do kolena in dlje. Malo

više pa je pod našimi nogami tekel ledeniški potok in slišati je bilo pravo bučanje. Raje smo ovrgli misli, kaj bi se zgodilo, če bi se znašli pod ledom v potoku. Ledenik se je strmo vzpenjal proti gori, mi pa smo ga prečili do grebena, ki je varovan z jeklenicami in klini, tako da smo se varno povzpeli do kočice Erzherzog-Johann-Hütte »Adlersruhe« na višini 3.454 metrov. Ko smo dosegli kočico, se je pričelo vreme hitro spreminjati.

Najdaljše minute

Skupina petih navez se je že odpravila proti vrhu Grossglocknerja, ker so pohiteli in veliko pred nami prispeli

do koč. Dogovorjeno je bilo, da se polovica planincev že prvi dan poda proti vrhu, da bi lahko vodniki drugi dan še ostale v navezah varno pospreмили na goro.

Na vrh ni enostavnega pristopa. Čakajo te strmi ledeniki in plezanje po skalah do 2. težavnostne stopnje. Iz koč smo skozi okno opazovali naveze, ko so se prebijale čez strm ledenik proti Kleinglocknerju. Naenkrat je vse naokrog prekrila megla, začel je naletavati sneg. Nikomur od nas ni bil več pomemben vrh, samo čakali smo, da se naši prijatelji vrnejo z gore živi in zdravi. Nihče, ki tega ni doživel, ne ve, kako dolge so bile minute, ko smo iz koč nemo opazovali, če se bodo na ledeniku pojavile pike v človeški podobi.

Večerja nam ni teknila. Sneg se je spremenil v dež, vedno temneje je bilo. Vsakič ko so se megle nekoliko razkadile, je naš pogled zdrsnil proti ledeniku in končno smo na njem zagledali prvo navezo. Potem pa nikogar več. Vrh je pričel obletavati helikopter, ki je v nas povzročil še dodatno tesnobo.

Komaj smo čakali, da je do koč prispela prva naveza. Povedali so, da so se obrnili takoj, ko so dosegli skale. Počasi, v daljših časovnih razmikih, so se vrnile še ostale naveze. Vsaka se je obrnila malo više na gori. Nazadnje je prispela prva naveza, ki je dosegla tudi vrh Grossglocknerja. Velika zmaga v tako klavnem vremenu. Vsi premraženi in premočeni so se vračali v koč. V očeh pa so jim sijale takšne svetle iskrice, da jih nič ne bi moglo ugasniti. Kako srečni smo bili tisti večer, da smo vsi živi in zdravi. Zunaj je še kar snežilo in dogovorili smo se, da se jutraj vrnemo v dolino, če se razmere ne bodo izboljšale.

Varen sestop

Prebudilo nas je megleno jutro. Misel na vrh smo opustili. Čakali smo, da se megla vsaj toliko dvigne, da se bo dalo varno sestopati. Okrog osme ure je prenehalo deževati in megla se je začela počasi dvigovati. Napočil je čas za sestop. Nadelo smo si plezalne pasove in se po grebenu s pomočjo jeklenic in klinov varno spustili do ledenika.

Hoje po ledeniku smo se že tako navadili, da smo hitro prispeli do prve koč. Tam smo nekaj malega

dali v želodec, potem pa se zopet spuščali z malo daljšim korakom. S skalne police nas je nagajivo opazoval kozorog, na snežišču pod nami pa se je zvedavo vzpenjal na zadnje noge svizec. Mala doživetja, ki na veliko polnijo dušo.

Kmalu je bila pred nami že tretja koč Luchnerhütte. Še krajši postanek in že smo hiteli proti parkirišču ob gostišču Lucknerhaus, kjer nas je zopet sprejel v zavetje naš avtobus. Tudi tokrat smo si v Velenju obljubili, da se še srečamo.

Naši vodniki Mateja, Jože, Marjan, Miran, Miha, Mijo, Toni in še en Toni so se na predstavljenih treh turah resnično izkazali kot zanesljivi in dobri vodniki. Pripravljeni so bili pomagati vedno in vsakemu. Zaslužijo si vso pohvalo za organizacijo in varno izvedbo vseh treh tur. Hvala jim za vse spodbudne besede, ki smo jih bili deležni na turah in za lepe nagovore na poti domov. Še bomo hodili s Planinskim društvom Velenje.

/konec/

Janja Jelenko
foto Marjan Skaza

Po obronkih Lajš

Planinsko društvo Velenje vabi v soboto, 6. februarja, na drugi pohod po obronkih Lajš (Lom, Zavodnje, Ravne). Zborna mesto je ob 9. uri pred hotelom Vesna v Topolšici. Do tja lahko pridete z lastnim prevozom ali z lokalnim avtobusom, ki pelje ob 8.15 iz Velenja.

Pot je lahka, nezahtevna in traja okoli 5 ur. Bodite planinsko obuti in oblečeni primerno zimskim razmeram, priporočajo pohodne palice. Malica je iz nahrbtnika, na zaključku pohoda pa vas čaka okrepčilo, ki ga bo pripravilo TD Lajše. Po malici se boste vrnili v Topolšico.

Pohod vodi Anka Pugelj. Prijave vsaj do četrтка, 4. februarja, na telefon 031/488-456. Če bo deževalo ali močno snežilo, pohod odpade.

Vstopnice za spomladanski del tekem NK Rudar

Vse ljubitelje nogometa, člane Športnega društva obveščamo, da lahko naročite sezone vstopnice za ogled nogometnih tekem NK Rudar na domačem igrišču v spomladanskem delu prvenstva 2009/10 in tekem pokala Hervis.

Cena sezone vstopnice je 30 €, za člane ŠD pa 20 €.

Naročila sprejemajo na sedežu Športnega društva. Telefonski številki: 899-6424 ali 899-6100, int. 18-20. Vstopnice boste prejeli po pošti na domači naslov.

Članarina Planinskega društva

Člani planinskih društev, združenih v Planinski zvezi Slovenije, smo aktivna skupnost obiskovalcev planin in narave, ki si želi v vseh letnih časih in razmerah odgovorno gojiti planinstvo, izlete v gore in na območja večnega snega in ledenikov, spoznavati naravo, hojo s krpljami, turno smučanje, alpinizem v vseh razmerah, plezanje po zaledenelih slapovih ..., pri tem pa zanamcem ohraniti prvobitno planinsko pokrajino. Pridružite se nam, saj članstvo omogoča številne prednosti in ugodnosti.

Obveščam vas, da lahko članarino v Planinski sekciji Premogovnik Velenje za leto 2010 plačate **v januarju in februarju:**

- vsak četrtek od 13.00 do 15.00 pri Dijani Žagar v Izo-brazevalnem centru Skupine PV (nasproti dežurnega Premogovnika) in
- ob ponedeljkih od 17.00 do 19.00 v pisarni PD Velenje.

Tomi Praprotnik,
predsednik Planinske sekcije PV

Športno društvo vabi

Teniški turnir žrebanih dvojic, sobota, 6. februar, Bela dvorana

Vabljeni na teniški turnir dvojic za ženske in moške, zaposlene v Skupini Premogovnik Velenje. Turnir bo v Beli dvorani trajal od 12. do 17. ure. O parih bo odločalo žrebanje. Najboljše čakajo nagrade. Tekmovanje poteka na lastno odgovornost. Cena udeležbe je **6 €** in vključuje tudi malico.

Prijave in informacije pri Športnem društvu do **srede, 3. februarja**, prek telefonskih števil 899-6424 ali 899-6100, int. 1820.

Počitniški smučarski tečaji od 22. do 26. februarja na Golteh

Športno društvo organizira za svoje člane v času zimskih šolskih počitnic od **22. do 26. februarja** na smučišču Golte **tečaje alpskega smučanja in deskanja na snegu za otroke in odrasle.**

V ceno petdnevnega tečaja so vključeni: smučarska vozovnica, prevoz, nezgodno zavarovanje, topli obrok, čaj, zaključek tečaja s tekmovanjem in podelitvijo priznanj. Vsak udeleženec prejme fotografijo svoje skupine.

Ceni:

- za otroke od 6. do 14. leta starosti 110 €,
- za odrasle 150 €.

Organiziran bo prevoz z avtobusom. Tečajniki se bodo odpeljali z Avtobusnega postajališča Velenje ob 7.30 in se vračali ob 15. uri. Možnost plačila na 2 mesečna obroka. Število tečajnikov je omejeno do zasedbe mest. Zaščitna čelada je obvezna za otroke do 12. leta.

V tečaj se boste lahko vpisali z izpolnjeno prijavnico v četrtek, 11. februarja, od 6.00 do 9.30 in od 12.00 do 14.30 na sedežu Športnega društva.

Dodatne informacije dobite pri Športnem društvu osebno ali na tel.: 899-6424 in int. 18-20.

Obvestilo o povišanju članarine Športnega društva

Spoštovani člani Športnega društva! Ponosni smo, da ste člani našega društva in da se zavedate pomena zdravega načina življenja. Od ustanovitve društva do danes se članarina ni spremenila. Zaradi višjih cen pri ponudnikih storitev, ki jih koristite člani, smo sprejeli sklep, da se članarina s 1. januarjem 2010 poviša.

Mesečna članarina je:

- **1 € za člane Sindikata PV in njihove družinske člane** (partner-ica/nezaposlen-a ali otroci do 18. leta oz. šoloobvezni družinski član /potrdilo o šolanju/ do največ 26. leta starosti – »VZDRŽEVANI DRUŽINSKI ČLAN« ali partner-ica/zaposlen-a – »NEVZDRŽEVANI DRUŽINSKI ČLAN«);
 - **2 € za zaposlene v Skupini Premogovnik Velenje, ki niso člani Sindikata PV in za njihove družinske člane** (partner-ica/nezaposlen-a ali otroci do 18. leta oz. šoloobvezni družinski član /potrdilo o šolanju/ do največ 26. leta starosti – »VZDRŽEVANI DRUŽINSKI ČLAN« ali partner-ica/zaposlen-a – »NEVZDRŽEVANI DRUŽINSKI ČLAN«);
 - **10 € za člane, ki niso zaposleni v Skupini PV, in za družinske člane zaposlenega v Skupini PV, ki so dopolnili 18 let in niso šoloobvezni** – »ZUNANJI ČLANI«.
- Nalepke, ki jih imate na športnih izkaznicah z oznako »ligi-10«, veljajo do 31. decembra 2010.



Napovednik akcij Športnega društva

- **PLESNI TEČAJ** /začetni in nadaljevalni/ konec februarja, predhodne prijave zaželeno,
 - **ENODNEVNO SMUČANJE KANIN-SELLA NEVEA** 27. februarja; podrobnejše informacije v Športnih novicah,
 - **POČITNIŠKI SMUČARSKI TEČAJ**, vpis 11. februarja od 6.00 do 9.30 in od 12.00 do 14.30,
 - **TENIŠKI TURNIR DVOJIC** za člane Športnega društva v Beli dvorani, prijave do 3. februarja.
- Rezervirajte si čas!

Tek na smučeh ob Velenjskem jezeru



Premogovnik Velenje je v ugodnih snežnih razmerah v januarju uredil progo za tek na smučeh. Poteka od začetka kolesarske poti za Šoštanj, ob Velenjskem jezeru do Škal, prek nasipa v Škalah do naselja Kunta Kinte in se zaključi pri iztoku jezera v reko Pako. Del proge je namenjen klasični, del proge pa prosti tehniki. Podrobnejši potek proge je predstavljen na informativnih tablah pri avtokampu, mestnem stadionu in pri deponiji premoga. Ljubitelji teka na smučeh so zadovoljni, da imajo priložnost za tovrstno rekreacijo praktično sredi mesta in so pohvalili urejenost proge. Zanje domala vsak dan skrbijo zaposleni v PV Invest. Vse uporabnike kolesarsko-sprehajalne poti okoli Velenjskega jezera, kjer je zdaj urejena tudi smučarsko-tekaška proga, tekači in urejevalci proge prosijo, da po njej ne hodijo, saj jo s tem poškodujejo in tek na smučeh ni mogoč.



V telovadnici ŠCV je bil v dveh ponedeljkih, 11. in 18. januarja, odigran odbojgarski turnir osmih ekip. Igre za razvrstitev na lestvici so se končale takole: Priprave : Izobraževanje 1 : 1, Zračenje : Transport 0 : 2, Proizvodnja : Klasirnica 1 : 1, Strokovne službe : ESD 0 : 2. Končni vrstni red: 1. ESD, 2. Strokovne službe, 3. Klasirnica, 4. Proizvodnja, 5. Transport, 6. Zračenje, 7. Izobraževanje in 8. Priprave.

Mestni potniški promet tudi v letu 2010 brezplačen

Mestna občina Velenje je s 1. septembrom 2008 uvedla brezplačni mestni potniški promet – Lokalc. S tem so želeli občanom in obiskovalcem zagotoviti učinkovit, zanesljiv, varen in cenovno ugoden prevoz. Na takšen način prispevamo tudi k zmanjšanju onesnaževanja zraka in k prometni razbremenitvi mestnega središča.



Projekt Lokalc so uporabniki takoj zelo dobro sprejeli. V MO Velenje njegovo delovanje ves čas spremljajo in analizirajo, saj si želijo, da bi bil mestni promet čim bolj uporaben za različne skupine prebivalcev (mladi, zaposleni, upokojenci ...) in obiskovalce. Do sedaj so projekt že trikrat prenovili – spremenili proge, vozni red, dodali postajališča ...

Lokalc zdaj vozi po petih progah: rdeči, rumeni (krožno v eno smer), modri, zeleni in oranžni. Ob progah je 42 postajališč. Prvo postajališče za vse proge je Avtobusno postajališče Velenje. Na vseh postajališčih so informativne table z voznim redom za posamezno postajališče in karta z označenimi progami.

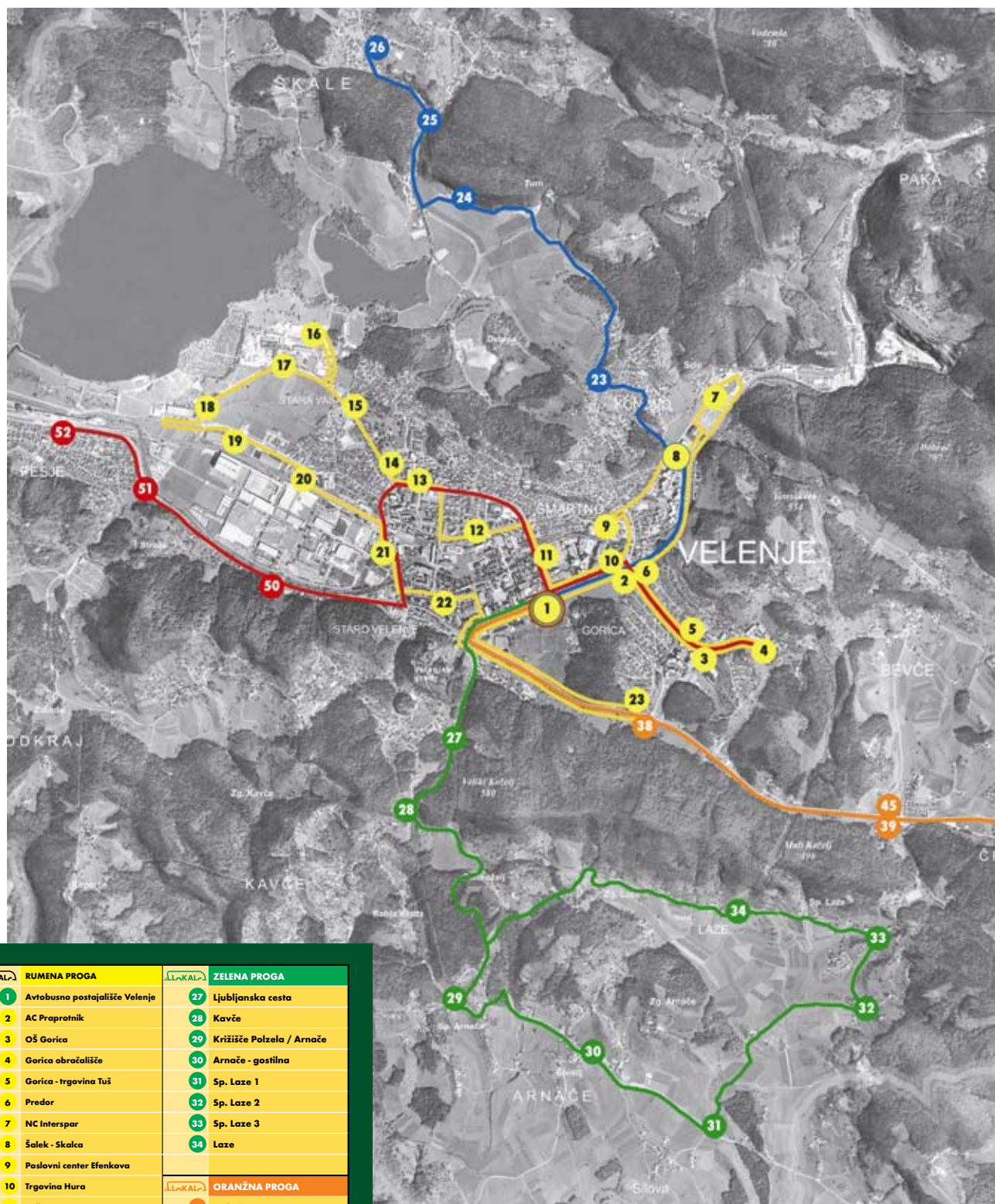
Na rumeni progi je interval voženj med tednom v najbolj obremenjenih urah na 15 minut (6.00 – 9.15 in 12.00 –

16.15). V času, ko je potnikov manj, pa je interval voženj na 30 minut (9.15 – 12.00, 16.15 – 20.00).

Med tednom vozi Lokalc z dvema vožnjama dopoldan in dvema popoldan tudi v krajevne skupnosti Vinska Gora, Konovo, Hrastovec–Škale in Šentilj. Eden od avtobusov na rumeni progi je prilagojen tudi invalidom in za otroške vozičke. Od 14. decembra Lokalc na rumeni progi vozi tudi do Nakupovalnega centra Veleja park. Prav tako se lahko z Lokalcem pripeljete do NC Interspar, TUŠ-a, NC Merkur, NC Jager, do pošte, mestnega stadiona, TRC Jezero, Starega jaška, Gorenja (glavni vhod).

Na rumeni progi vozi Lokalc ob sobotah od 7. do 14. ure (interval voženj je na 1 uro), v nedeljo pa ne vozi. Na rdeči progi vozi Lokalc vse dni v tednu po urniku.

Od 1. septembra 2008 do 30. novembra 2009 se je z Lokal-



LINKAL	RUMENA PROGA	LINKAL	ZELENA PROGA
1	1 Avtobusno postajališče Velenje	27	Ljubljanska cesta
2	2 AC Proprotnik	28	Kavče
3	3 OŠ Gorica	29	Križišče Polzela / Arnače
4	4 Gorica obračališče	30	Arnače - gostilna
5	5 Gorica - trgovina Tuš	31	Sp. Laze 1
6	6 Predor	32	Sp. Laze 2
7	7 NC Interspar	33	Sp. Laze 3
8	8 Šalek - Skalca	34	Laze
9	9 Poslovni center Efenkova		
10	10 Trgovina Hura	LINKAL	ORANŽNA PROGA
11	11 Pošta	35	Trebuša
12	12 Tomšičeva	36	Zg. Črnova
13	13 Tržnica	37	Pirešica
14	14 Tržnica - krožišče	38	Vinska Gora
15	15 Rudarski dom	39	Sp. Črnova pri Mostnarju
16	16 Mestni stadion	40	Vinska Gora
17	17 Stari jašek	41	Pirešica
18	18 Restavracija Jezero	42	Zg. Črnova
19	19 NC Merkur	43	Trebuša
20	20 NC Jager	LINKAL	RDEČA PROGA
21	21 Kolodvorska	50	Gorenje - glavni vhod
22	22 Cvetličarna Iris	51	Pesje - Hartl
LINKAL	MODRA PROGA	52	Pesje - Dom krajanov
23	23 Konova		
24	24 Hrastovec 1		
25	25 Hrastovec 2		
26	26 Škale		

Vse proge, razen rdeče se začnejo na glavnem Avtobusnem postajališču Velenje in so krožne. Rdeča proga je del redne izletniške linije. Na postajališčih, označenih z dvema ali več barvnimi krogi, lahko menjate progo.

cem peljalo 430.254 potnikov.

Vse spremembe, informacije o postajališčih in vozni redi so objavljene na spletni strani www.velenje.si (rubrika V središču – LOKALC 2010). Za vse pripombe, pobude in vprašanja sta še vedno na voljo brezplačna telefonska številka Uprave Mestne občine Velenje 080 88 09 in elektronski naslov lokalc@velenje.si.

Projekt sofinancirajo podjetja in institucije: Gorenje, Premogovnik Velenje, Šolski center Velenje, Komunalno podjetje Velenje, Nakupovalni center Veleja park.

MUZEJ PREMOGOVNIŠTVA
SLOVENIJE



IVAN
NAPOTNIK

1888-1960

V počastitev
slovenskega kulturnega praznika
vas vabimo na odprtje razstave del

akademskega kiparja
Ivana Napotnika

v sredo, 3. februarja 2010, ob 13. uri

v Razstavišču Barbara
Muzeja premogovništva Slovenije v Velenju.

Nekatera njegova kiparska dela
bodo na tokratni razstavi javnosti
predstavljena prvič.

Ljubitelje umetnosti bosta nagovorila
direktor Premogovnika Velenje dr. Milan Medved
in župan Občine Šoštanj Darko Menih.

O avtorju in njegovih delih
bo spregovorila likovna kritičarka
mag. Milena Koren Božiček.
S kulturnim programom se bosta predstavila
Gordana Hleb in Joži Šalej.

Prijazno vabljeni!

ZAHVALA

OB SMRTI MOJEGA OČETA

BERNARDA PUŠNIKA

SE ZAHVALJUJEM SODELAVCEM V HTZ ESTO IN
SINDIKATU HTZ VELENJE ZA DAROVANO CVETJE
IN IZREČENA SOŽALJA. HVALA TUDI RUDARSKI ČA-
STNI STRAŽI IN RUDARSKI GODBI ZA SPREMSTVO
OČETA NA ZADNJI POTI.

BERNARD PUŠNIK

ZAHVALA

OB SMRTI MOJEGA OČETA SE ZAHVALJUJEM SO-
DELAVCEM OBRATA PROIZVODNJA, SINDIKATU
PREMOGOVNIKA VELENJE TER VSEM DRUGIM, KI
SO MI IZREKLI SOŽALJA IN DAROVALI POMOČ.

KARMEN STROPNIK

ZAHVALA

OB SMRTI MOŽA IN OČETA

DARKA KAISERSBERGERJA

SE ISKRENO ZAHVALJUJEMO SODELAVKAM IN
SODELAVCEM PREMOGOVNIKA VELENJE, POSEBEJ
KADROVSKE SLUŽBE, SODELAVCEM PV INVESTA IN
CENTRA ZIMZELEN V TOPOLŠICI ZA VSE, KAR STE
STORILI ZA NAS.

HVALA, DA STE BILI Z NAMI, KO JE BILO NAJTEŽJE.

ŽENA JOŽICA IN HČERKA NIKA Z MITJEM

ZAHVALA

OB SMRTI MOŽA IN OČETA

VIKTORJA LEGNARJA

SE ISKRENO ZAHVALJUJEMO KOLEKTIVU PREMO-
GOVNIKA VELENJE, RUDARSKI ČASTNI STRAŽI IN
RUDARSKI GODBI ZA IZKAZANO POZORNOST IN
SPREMSTVO NA ZADNJI POTI.

VSI NJEGOVI

ZAHVALA

OB BOLEČI IZGUBI MAME

IVANE BUKOVEC

SE ZAHVALJUJEM SODELAVCEM V HTZ OUTN RU-
DARSKI DEL IN SINDIKATU HTZ VELENJE ZA IZRE-
ČENA SOŽALJA TER DAROVANO CVETJE IN SVEČE.

CVETKO BUKOVEC

ZAHVALA

OB SMRTI MAME SE ISKRENO ZAHVALJUJEM SODE-
LAVCEM IN SINDIKATU PODJETJA GOST ZA IZRE-
ČENA SOŽALJA, DAROVANE SVEČE IN DENARNO
POMOČ.

VIKTOR ANDRIČ

Nagradna križanka



						AVTOR: DUŠAN KOVAČIČ	DRSNI MO- TORNI ČOLN ZA VELIKE HITROSTI	ŽIVLJENJSKI PROSTOR	CIGANI	NAŠ PESNIK (FRANCE)	AMERIŠKI ROCK GLASBENIK BON JOVI		NAPRAVA ZA GLAJENJE BLAGA	VRHUNSKI ŠPORTNIK	ŽAGA ZA ŽAGANJE HLODOV V DESKE	OVREDNOTE- NJE ZNANJA V ŠOLI
	JUNAK						SL. FIZIK ČERMELJ BARVA IGRAL- NIH KART									
	KDOR SLIKA IKONE															
	NAŠ DRAMATIK IN PRIPOVEDNIK SMOLE								NEON MEJNI KAMEN							
	MAJHEN RT						TRDNA SESTAVINA ZEMELJSKE SKORJE									
	OŽBI OŠLAK DEL POSODE					ZDRAVKO ČOLIČ	BIVŠI METROPOLIT (ALOJZ)	BRATOV ALI SESTRIN SIN	PRIŽNICA AL PACINO							
												ZAPOR (POGOVORNO)				
	DENARNA KAZEN	PONOVNO CEPLJENJE	7. ČRKA GRŠKE ABECED	ROČNI VOZIČEK NA DVEH KOLESIH	ZEMELJSKI TEČAJ SAD OLJKE		KOŠČEK RAZ- BITE LONČENE POSODE EKSCENTRIK									
NAŠ PESNIK (SIMON)							AVGUST ČERNIGOJ STRUPENA AZIJSKA KAČA		SLIKAR MEŠKO NASILNA TATVINA							
AVION						IZDELOVALEC SUKNA				PESNICA (MAJDA) MAKEDON. DRAMATIK (KOLE)						
SPOLNA ŽLEZA, KI PROIZVJA JAJČECA, JAJČNIK						NAŠ ARHITEKT MIHEVC		IZ VEJ NAREJENO SKRIVALIŠČE ZA LOVCA			KRAJEVNA SKUPNOST GORLJIVA SNOV					
BARIJ			AMERIŠKA IGRALKA ARDEN STREHA SVETA			OTOK V KVARNERJU		OTO VRHOVNİK	NAJMANJŠI TAROK VISOKA STAVBA							
UMETNIŠKA PODOBA GOLEGA TELESA				ALENKA KEJŽAR		RUSSELL CROWE	TEK V NARAVI NAŠ PISATELJ (JANKO)			ŠTEFAN OŠEP	JAVOR (LATIN.)	PTICA S PLOŠČATIM KLJUNOM				
	CHARLES IVES POLNJENE TESTENINE			OČKA	KARAMBOL TERMIN		PROSTOR ZA MEJNO ČRTO IGRIŠČA			IZDELOVALEC UR ŽELEZOV OKSID						
KRTAČA ZA RIBANJE							EMILIO ESTEVEZ	PTICA SELIVKA	SAMICA ORLA GOZDNA PTICA PEVKA							
NAJVIŠJI VRH PIRINEJEV					ANTON MAHNIČ	ČEŠPLJEV KOMPOT ŽENSKE PRSI										
PAPEŽEVA PALAČA V RIMU							MOŠTVO, TIM Z DREVJEM PORASEL SVET				RADENSKINA PIJAČA					
IVAN CANKAR			KITAJSKI PISATELJ MAO	IVO DANEU	AMER. IGR. (RYAN) BIBLIJSKI PRAVIČNI TRPIN			OSEBNI ZAIIMEK BREZALKO- HOLNO PIVO								
PEPELASTA PLESEN VINSKE TRTE						POKRAJINA NA SEVERU PORTU- GALSKE MISTER										
KDOR NE MARA LJUDI																
ANGLEŠKI PISATELJ FLEMING				MAJHNA BRADA												

Nagradna križanka
RGP, d. o. o.

Geslo napišite na dopisnico in jo pošljite do 19. februarja na naslov: uredništvo Rudarja, Premogovnik Velenje, Partizanska 78, 3320 Velenje.

1. nagrada: 5 m³ peska
2. nagrada: 2 m³ betona
3. nagrada: 200 kg Tormalta

Rešitev nagradne križanke Premogovnika Velenje, objavljene v Rudarju 11/2009, je geslo: »**Srečno še petdeset let**«.

Nagrajenci so Milan Plohl, Velenje, Gregor Fidej, Velenje, in Andrej Krt, Šoštanj. Knjižne nagrade bodo prejeli po pošti. Čestitamo!

ZAKAJ PA NE! ZIMSKE POČITNICE OB MORJU



HOTEL OLEANDER STRUNJAN

Pol penzion 35 eur

Rezervacije sprejemamo na:

info@hoteloleander.si

www.hoteloleander.si



Polpenzion že od 35€

Pričakuje Vas prijazno osebje, ki se bo potrudilo, da bo vaše bivanje čim bolj prijetno. Preizkusite!

Veseli bomo vašega obiska!



HOTEL BARBARA FIESA

Slovenija. Pozdrav z morja.

Pol penzion 39 eur

Rezervacije sprejemamo na:

hotel.barbara@siol.net

www.hotelbarbarafiesa.com

VALENTINOVO

Gospodje, gospe!

Ob praznovanju dneva zaljubljenec povabite vaše drage partnerke, partnerje na svečano kosilo ali večerjo.

V prijetnem ambientu ter ob izbrani hrani in vinih vas pričakujemo v nedeljo, 14. 2. 2010, v vili Široko in Restavraciji Jezero.

VALENTINOV PLES

V SOBOTO, 13. 2. 2010, OD 20. URE DALJE VAS VABIMO, DA SVOJE PARTNERJE OB ZVOKIH ŽIVE GLASBE OČARATE S PLESNIMI KORAKI V RESTAVRACIJI JEZERO.

Vse dodatne informacije in rezervacije: vila Široko vsak dan razen ob ponedeljkih zaprto od 11. ure dalje 03/5881-030;

Restavracija Jezero vsak dan od 9. ure dalje 03/5866-462 ali gsm: 041/873-225

